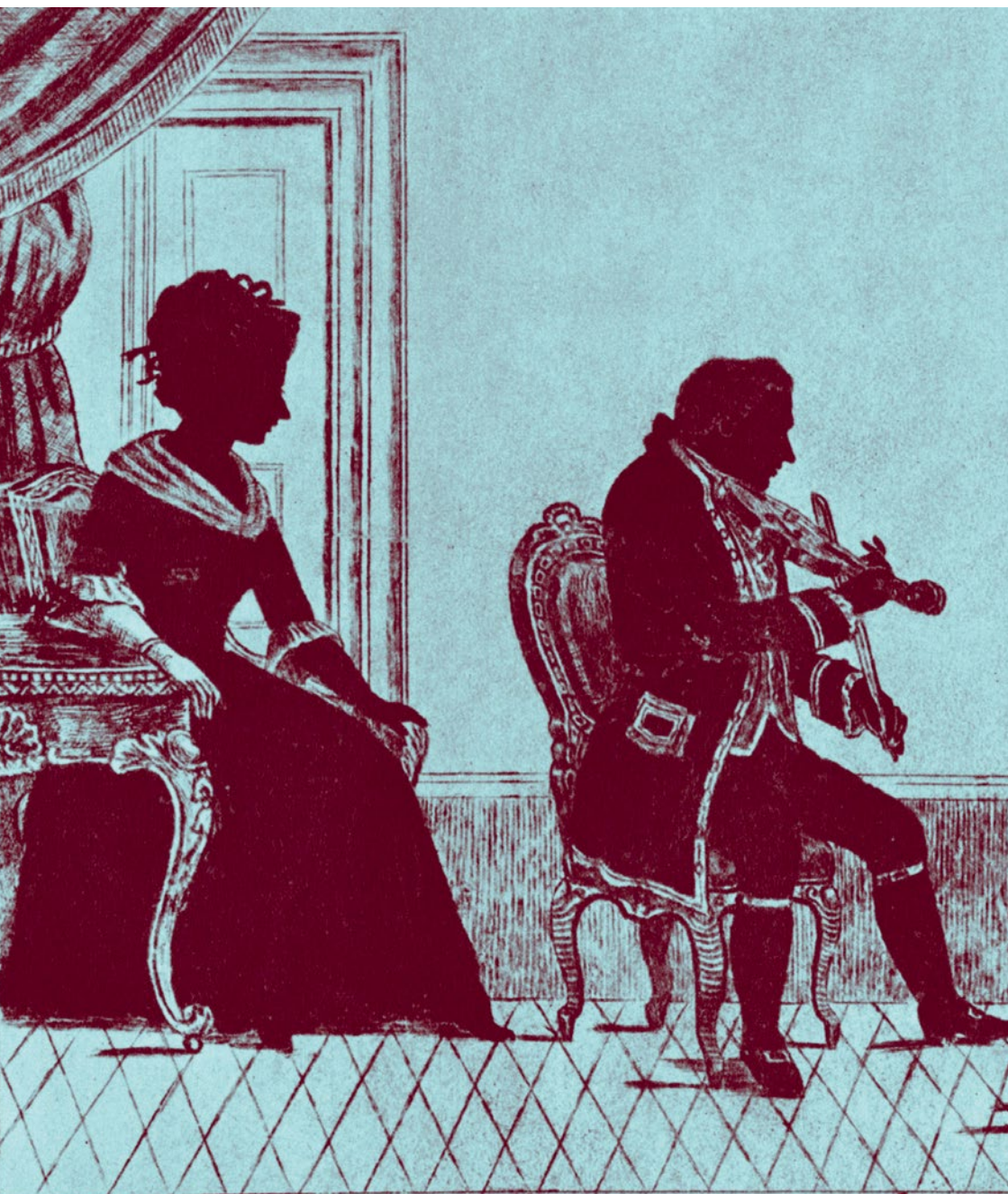

25
ROKOV

13-25/2
2024

MOZ
ART
MUS
TO
NEN

k o n v e r z i c i a

W. A. Mozart und Joseph Haydn

n, Madame Mozart.

Slovenská
národná
galéria

__SPRIEVODNÉ PODUJATIA

23/2__19:00__CHIAROSCURO

__V CENE VSTUPENKY NA KONCERT
celodenný vstup do SNG

__PRED KONCERTOM
lektorský výklad a pohár vína

Doznievanie osvietenského absolutizmu v umeleckom prejave i vplyvu viedenského dvora na kultúru na našom území v 2. polovici 18. storočia na pozadí diela významného stredo európskeho maliara Franza Antona Palka. Výklad sa zameria na to, do akého prostredia klasicistická komorná hudba vstúpila.

SPREVÁDZA: Barbora TRIBULOVÁ

24/2__IN WIEN

__16:00__PRED KONCERTOM
kurátorský výklad v expozícii

Prehliadka stálej expozície *Moderna* sledujúcej príbeh slovenského výtvarného umenia od konca 19. storočia až po rok 1948. Zámerom je predstaviť, ako umenie reagovalo na spoločenské zmeny a nové civilizačné výzvy. Ikonické diela slovenskej moderny budú predstavené v kontexte doby a hlavných tém stálej expozície *Mýtus x civilizácia* ako aj *Sen x skutočnosť*.

SPREVÁDZA: Katarína BEŇOVÁ

__17:00 - 18:00
__KREATÍVNE DIELNE PRE DETI

— KNIŽNICA KORNELA A NADE FÖLDVÁRIOVCOV — SNG

13/2 — 18:00 — **ROTH ČÍTA MOZARTA**

Robert ROTH SLOVO / Dóra PÉTERY^{HU} KLAVICHORD

Andrej ŠUBA VÝBER TEXTOV

— KINO LUMIÈRE

18/2 — 18:00 — **AMADEUS** (1984) — REŽISÉRSKA VERZIA

— RÉŽIA — Miloš FORMAN

— DVORANA — HTF VŠMU

— **SEMINÁR / MAJSTROVSKÁ TRIEDA**

15/2 — 11:00 — 13:00 — Dóra PÉTERY^{HU} — KLAVICHORD

21/2 — 9:30 — 13:00 — Olli MUSTONEN^{FI} — KLAVÍR

— SLOVENSKÁ NÁRODNÁ GALÉRIA — ÁTRIUM

22/2 — 19:00 — **OTVÁRACÍ KONCERT**

O. Mustonen: Toccata

Olli MUSTONEN^{FI} KLAVÍR

Igor KARŠKO, Daniel RUMLER HUSLE / Martin RUMAN VIOLA

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO / Romana UHLÍKOVÁ KONTRABAS

W. A. Mozart: Klavírný koncert Es dur KV 449 (KOMORNÁ VERZIA)

Olli MUSTONEN^{FI} KLAVÍR

Tom NORRIS^{UK}, Daniel RUMLER HUSLE / Matej MICHALEC VIOLA

Andrej GÁL VIOLONČELO / Romana UHLÍKOVÁ KONTRABAS

W. A. Mozart: Sláčikové kvinteto C dur KV 515

Igor KARŠKO, Tom NORRIS^{UK} HUSLE

Martin RUMAN, Matej MICHALEC VIOLA / Jozef LUPTÁK VIOLONČELO

23/2 — 19:00 — **CHIAROSCURO**

W. A. Mozart: Duo č. 1 G dur pre husle a violu KV 423

Igor KARŠKO HUSLE / Martin RUMAN VIOLA

W. A. Mozart: Sonáta Es dur pre husle a klavír KV 302

Igor KARŠKO HUSLE / Olli MUSTONEN^{FI} KLAVÍR

W. A. Mozart: Klavírne kvarteto g mol KV 478

Olli MUSTONEN^{FI} KLAVÍR

Igor KARŠKO HUSLE / Martin RUMAN VIOLA / Jozef LUPTÁK VIOLONČELO

— V CENE VSTUPENKY / celodenný vstup do SNG

— PRED KONCERTOM / kurátorský výklad a pohár vína

— V SPOLUPRÁCI SO SNG a Terra Parna

24/2_17:00_IN WIEN

W. A. Mozart: Sláčikové kvarteto F dur KV 168
Sláčikové kvarteto B dur KV 589
Klarinetové kvinteto A dur KV 581

CHAOS STRING QUARTET
Ronald ŠEBESTA KLARINET

O. Mustonen: Klavírne kvinteto

Olli MUSTONEN^{FI} KLAVÍR
Milan PALA, Tom NORRIS^{UK} HUSLE
Martin RUMAN VIOLA / Andrej GÁL VIOLONČELO

_20:30_MOZART REFLECTIONS
_NOČNÝ KONCERT

STROON / PJONI / Ján ŠICKO

25/2_11:00_BASTIEN A BASTIENKA
_DETSKÝ KONCERT

W. A. Mozart: Bastien a Bastienka

Andrej VANCEL BASTIEN / Dominika MIČÍKOVÁ BASTIENKA
Jaroslav PEHAL COLAS / Filip KOIŠ W.A. MOZART
IL CUORE BAROCCO / Daniel SIMANDL DIRIGENT

_19:00_ZÁVEREČNÝ KONCERT

W. A. Mozart: Flautové kvarteto D dur KV 285

Ivica GABRIŠOVÁ FLAUTA
Tom NORRIS^{UK} HUSLE / Martin RUMAN VIOLA / Jozef LUPTÁK VIOLONČELO

W. A. Mozart: Hobojové kvarteto F dur KV 370

Nóra SALVI^{HU} HOBOJ
Tom NORRIS^{UK} HUSLE / Martin RUMAN VIOLA / Andrej GÁL VIOLONČELO

W. A. Mozart – O. Mustonen: Suita

Olli MUSTONEN^{FI} KLAVÍR

W. A. Mozart: Kvinteto Es dur pre klavír
a dychové nástroje KV 452

Nóra SALVI^{HU} HOBOJ / Branislav DUGOVIČ KLARINET
Jan VOBOŘIL jr.^{CZ} LESNÝ ROH / Peter KAJAN FAGOT
Jordana PALOVIČOVÁ KLAVÍR

ZRAZU SME SA OCITLI V PRIESTORE, KDE VLÁDNE VIERA V TO, ŽE ČIERNE JE BIELE A BIELE JE ČIERNE. A verí tomu obrovské množstvo ľudí nielen z podniku štvrtej cenovej skupiny, verí tomu vzdelaný architekt, vzdelaná ekonómka, dokonca učiteľka, vyštudovaný hudobník či poslanec. Ukazuje sa, že časť spoločnosti má veľmi krátku pamäť a zabudla nielen na to, čo sa stalo 35 rokov dozadu, ale aj na to, čo bolo pred 6 rokmi, keď sme hrali na koncertoch pre zavraždených Jána a Martinu. Líder najvyššieho vládneho orgánu Slovenskej republiky môže bez hanby povedať, že v Kyjeve je normálny život a žiadna vojna sa tam nedeje. Pritom objektívna pravda je, že vojna sa tam deje a normálny život tam nie je. Alebo čerstvo menovaná pani ministerka kultúry obviní vyše 180 000 ľudí, ktorí podpísali otvorenú výzvu na jej odstúpenie, dokonca podá žalobu na neznámeho páchatela, lebo neverí, že by sa toľko ľudí mohlo spojiť bez nároku na výhody za spoločnú dobrú vec. 35 rokov po tom, ako sme stáli na Námestí SNP a štrngali kľúčmi za slobodnú a demokratickú budúcnosť, musíme na námestiach stáť opäť a protestovať proti vedomému ubližovaniu demokracii, spravodlivosti, právu, slobode a bezpečnosti bežných občanov, proti rozkradnutiu štátu, majetku a kultúry. Ale nekultúrny človek vo vedení nemôže ukradnúť samotnú kultúru ani umenie. Môže jej znepríjemniť život, jej fungovanie, obmedziť možnosti, nedať zdroje na jej podporu, vziať právo na dôstojný umelecký či kultúrny život – môže veľa vecí. Ale nemôže ju zničiť, nemôže vykoreniť to, čo je v nás. Pretože kultúra aj umenie, ktorej sme nositeľmi, je v nás a je len a len naším vyjadrením. Nemôžeme ju prestať žiť, ani tvoriť. To sa predsa nedá.

Ale čo má toto spoločné s hudbou a programom, ktorý vám aj sebe prinášame? Mám pocit, že všetko. Bez slobody nemôžeme priniesť tvorivo Mozartovu hudbu, a už vonkoncom nie hudbu aj hru Mustonena. Bez priestoru, ktorý nás presahuje, vytvoreného na krásne momenty, nemáme šancu sa posúvať ďalej v prijímaní hudby alebo slova či vizuálneho umenia akéhokoľvek formátu – v tolerancii, slušnosti, radosť zo spoločného stretnutia, prepájania, kreativity až ku vďačnosti za samotné bytie a dar života.

Mozart nie je Mustonen a naopak – sú kontrastní a zároveň sa dopĺňajú. A prepája sa v nich minulosť a súčasnosť. A o tom sú zas Konvergenencie. O prepájaní vzdialeného až neprepojitelného. Taký je aj priestor Slovenskej národnej galérie a také budú aj februárové dni – príležitosťou na spájanie a osobné stretnutia. Pretože vždy, ale teraz akosi obzvlášť, je veľmi dôležité stretávať sa s umením, obklopovať sa krásou, kultivovanosťou, toleranciou a kultúrnymi hodnotami. Veľmi to potrebujeme v týchto týždňoch aj mesiacoch.

Prinášame vám Konvergenencie – už 25 rokov. Krása a zázrak. Pre mňa určite.

Možno nie pre všetkých v spoločnosti, ale to je v poriadku. Vy, čo sem prichádzate a čítate tento príhovor, ste našou súčasťou. A ak prichádzate viac ako jedenkrát, a dokonca opätovne, tak sa podarilo vytvoriť neviditeľnú kultúrno-umelecko-ludskú pavučinu, ktorá nás spája. Hudbou, stretnutiami, hodnotami. A to je dnes, v ére digitálnej či rusko/ukrajinskej alebo palestínsko/izraelskej vojny, nesmierne cenné.

My si vážime váš záujem a tešíme sa, že vás to stále baví spolu s nami. Radi budeme pokračovať aj v budúcnosti, pokiaľ to bude možné! Pripravujeme aj malé zmeny, ale zmena je dôležitá, aby sme zistili, či to, čo robíme, stále funguje alebo potrebuje vylepšenie. Ak nám zostanete verní, budeme vám za to veľmi vďační – pretože najväčšia radosť je vtedy, keď hudba, ktorú hráme, sa vás dotkne a vy odchádzate spokojní a naplnení domov. Vtedy sme šťastní dvojnásobne. Z hudby – aj zo stretnutia s vami. A pre toto by sme radi pokračovali ďalej, bez ohľadu na to, ako sa bude vyvíjať situácia na kultúrno-demokratických barikádach.

JOZEF LUPTÁK

—KNIŽNICA KORNELA A NADE FÖLDVÁRIOVCOV
—SLOVENSKÁ NÁRODNÁ GALÉRIA

13/2_18:00

—ROTH ČÍTA MOZARTA

Robert ROTH SLOVO
Dóra PÉTERY^{HU} KLAVICHORD
Andrej ŠUBA VÝBER TEXTOV

*„Teraz musím končiť, pretože potrebujem ostošest písať.
Skomponované je už všetko, ale napísané ešte nie.“*

ČÍTANIE ZO SKLADATELOVEJ KOREŠPONDENCIE

—TRVANIE: CCA 45 min

_KINO LUMIÈRE

18/2_18:00

—AMADEUS—1984

—REŽISÉRSKA VERZIA

DIRECTOR'S CUT

RÉŽIA Miloš FORMAN, 1984, USA

DĹŽKA 180 min.

SCENÁR Peter SHAFFER

KAMERA Miroslav ONDŘÍČEK

HRAJÚ F. Murray ABRAHAM, Tom HULCE, Elizabeth BERRIDGE,
Jeffrey JONES, Cynthia NIXON, Charles KAY,
Kenneth MCMILLAN, Christine EBERSOLE, Roy DOTRICE,
Simon CALLOW, Kenny BAKER

JAZYK originálna verzia, české titulky

Píše sa rok 1781 a Antonio Salieri (F. Murray Abraham) pôsobí ako dvorný skladateľ cisára Jozefa II (Jeffrey Jones). Keď k dvoru príde Mozart (Tom Hulce), Salieri si s hrôzou uvedomí, že božské hudobné nadanie, ktoré si prial mať on sám, dostal do vienka tento obscénny vtipkár. Salieri je svojou žiarlivosťou dohnaný až k zúrivosti. Intriguje s cieľom zničiť Mozarta, na čo je ochotný použiť všetky dostupné prostriedky.

Diskusia pred projekciou:

Eva FILOVÁ FILMOVÁ TEORETIČKA

Andrej ŠUBA MUZIKOLÓG

Uvedenie digitalizovanej verzie filmu Amadeus v režisérskom zostrihu v spolupráci s kinom Lumière sme pripravili projekciu digitalizovaného filmu v režisérskom zostrihu. Táto výnimočná projekcia sa uskutočňuje v deň jeho 92. nedožitých narodenín a 40 rokov od premiéry pôvodnej filmovej verzie. Jedinečný historický veľkofilm nie je oslavou legendy, ale skutočného človeka s výnimočným nadaním aj chybami. Získal vyše 40 ocenení, vrátane 8 Oscarov, 4 cien BAFTA a 4 Zlatých glóbusov.

— MOZART NEBOL INOVÁTOROM

Aká záhadná je Mozartova hudba! Všetky motívy, zvraty, frázy – všetko, čo možno nazvať hudobným vokabulárom – nám pripadajú známe. Všetci skladatelia jeho doby hovorili tým istým „jazykom“. Mozart nebol novátorom svojho umenia ako Wagner alebo Monteverdi, nemal na hudbe čo zreformovať, v hudobnom jazyku svojej doby našiel všetky možnosti vyjadriť, povedať to, čo chcel. Všetko, čo je podľa nás typicky „mozartovské“, nachádzame aj v dielach jeho súčasníkov. Mozartov osobný kompozičný štýl nemožno definovať, nevyníma sa zo štýlu doby – iba svojou neuveriteľnou veľkosťou. Bez toho, aby vynášiel alebo používal čosi neslýchané, nebývalé v technike hudby, vedel tými istými prostriedkami ako ostatní skladatelia doby sprostredkovať také hĺbky, ako nikto popri ňom. Zdá sa nám to záhadné, nevieme to vysvetliť, ani pochopiť. Ako všetci skladatelia 18. storočia, Mozart písal pre svojich súčasníkov, a medzi nimi aj pre „pravých znalcov“; dobre si uvedomoval, čo prináša „efekt“, čím môže u menej vzdelaného publika dospieť k rýchlej sláve, a nikdy tým ani nepohrdal, ak to nemalo ísť na úkor jeho skutočných intencií. Jeho pravým obecenstvom bol pomerne malý okruh hudobne vzdelaných znalcov. Na nich sa obracia jeho hudba a on sám si želal pochopenie z ich stránky; vedel, že títo ľudia, toto publikum ho chápe. Zúfalý pocit umelca nepochopeného svojou dobou, ktorý dielo za dielom rozdáva nechápavému svetu – azda v nádeji chápaných budúcich pokolení – nemá s Mozartom a jeho umením nič spoločné. Práve naopak: jeho hudbu mohli v jej celom bohatstve pochopiť azda iba jeho súčasníci. Ich musela zasiahnuť na citlivom mieste, prebudiť, vyplašiť a zmeniť. Nasledujúce generácie už nemohli jeho umenie pochopiť v jeho celistvosti, lebo po intenzívnom a komplikovanom dramatickom vokabulári mozartovského hudobného jazyka nasledovali celkom nové, city bezprostredne oslovujúce štýly. Okrem všeobecnej muzikálnosti nebolo na pochopenie tejto novej hudby 19. storočia potrebné nijaké hudobné vzdelanie.

Nikolaus HARNONCOURT
preklad Alžbeta RAJTEROVÁ

„Žiadna hra tónov sa nehrá hravejšie než Mozartova hudba. Je to hudba, ktorú hrá život. Spieva a tancuje, pýta sa a odpovedá, zmlkne a opäť sa rozoznie, je veselá i smutná, temná i jasná, tragická i oslobodzujúca, zarmútená i utešujúca, koľko slov a mien by sme pre ňu mohli nájsť – mien a slov pre znejúci zmyslový výraz života, ktorým je Mozartova hudba a ktorý je taký, akí sme my. Ale my sme takí iba v tejto hudbe, ktorá nás pojíma do svojej krásy a hry, do svojej krásnej hry, do hry krásna. Pokiaľ to tak je, je to krásne. Kiež by to tak bolo. Bolo by krásne, keby to tak bolo.“

Hans Heinrich EGGBRECHT

Vydavateľ Simrock si úctivo zložil klobúk zakaždým, keď začul meno Mozart a Kierkegaard chcel založiť sektu, ktorá by ho uctievala. Do smrti vo veku 35 rokov Mozart vytvoril vyše 600 diel, teda tisícky strán hudby. Názory na ňu sa v čase menili, no nikdy sa neprestala hrať. Obraz jej tvorcu je rovnako premenlivý a neuchopiteľný ako jeho hra tónov: čisté, zázračné a večné diela, frivolný a liberálny voľnomyšlienkar, tragický nepochopený génius – každá z týchto charakteristík je čiastočne pravdou, no súčasne i mýtom. V okamihu, keď máme pocit, že sa k nemu prostredníctvom listov dostávame bližšie, uniká: bláznivými kaprolalickými slovnými hračkami, mlčaním o vážnych veciach, konvenčnými obratmi z korešpondenčných príručiek, prosbami o peniaze písanými v núdzi zdanlivo osobným tónom, ale v skutočnosti vystavanými podľa konvencií dramatických operných scén. „Mozart disponoval veľkým synteticko-emocionálnym registrom, vďaka ktorému dokázal na seba brať najrozmanitejšie podoby alebo sa za ne ukryť a toto uplatňoval úplne nepokrytecky, ale tiež bez akéhokolvek nutkania k objektívnej pravde. Nech sa prezentoval akokoľvek, keď písal, bral na seba vždy podobu toho Ja, ktoré prezentoval. Písal tak, ako sa videl, ako sa vidieť chcel alebo mal, ako sa mal alebo túžil javiť iným a ako si predstavoval, že si ho predstavujú ostatní. Ale aký bol, to z jeho vlastných slov s istotou nemôžeme usúdiť.“ Slová skladateľovho životopisca Wolfganga Hildesheimera možno vztiahnuť aj na Mozartovu tvorbu. Možno práve v tom tkvie jej tajomstvo: je prístupná i sofistikovaná zároveň, dôverne známa, tajomná i prekvapujúca, koľko ďalších slov a pomenovaní by sme pre ňu dokázali nájsť...

„Homo proponit, Deus disponit,“ začína svoj list datovaný 29. 12. 1762 Leopold Mozart. Píše ho z Viedne, kde bol prvýkrát predstaviť svojho zázračného syna a jeho sestru Nannerl cisárskemu dvoru a jeho adresátom je priateľ Lorenz Hagenauer v Salzburgu. V korešpondencii zmieňuje neočakávané problémy so zubami, kryhy na Dunaji, rozobratý pontónový most, riziká plavby cez rieku v malom číne, čakanie na zamrznutie Moravy, rozbité uhorské cesty, kúpu koča, ktorý cestujúcim ušetril niekoľko zlomených rebier – a to všetko v súvislosti s Prešporkom, teda dnešnou Bratislavou.* Korunovačné mesto plánoval Leopold opustiť 20. decembra,

* Leopold Mozart Bratislavu zmieňuje už v liste z 10. 12. 1762 tomu istému adresátovi.

no odchod sa kvôli vyššie uvedeným okolnostiam posunul až na záver roka. Cesta do Viedne, ktorú dnes možno absolvovať približne za hodinu, trvala vzhľadom na okľuku vynútenú počasím dvanásťkrát dlhšie. Hoci Mozart žil a tvoril od roku 1781 až do svojej predčasnej smrti vo Viedni, kde vznikla aj väčšina jeho nesmrteľných diel, išlo o jeho jediný prameňmi doložený pobyt v Bratislave. Autorom hypotézy, že v meste, ktorého kultúrny život profitoval z blízkosti neďalekej Viedne, koncertoval na pozvanie grófov Leopolda a Jozefa Pálffyovcov a baróna Ladislava Amadé, bol s komunistickým režimom úzko spätý muzikológ Zdenko Nováček. Historik Štefan Holčík, ktorý Mozartovu návštevu Bratislavy dlhodobo spochybňuje, si myslí, že Mozart v Bratislave „zrejme“ nekonzertoval, no presvedčivú tézu o iných dôvodoch pobytu Leopolda Mozarta v meste zatiaľ neposkytol.

Prvú správu o Mozartovi v uhorskej tlači priniesli noviny *Pressburger Zeitung* v roku 1785, najstarší známy odpis Mozartovej skladby z nášho územia je o dva roky mladší, pričom jeho hudba intenzívne zaznievala okrem dnešnej Bratislavy (kde ju vydávali aj domáci tlačiarci Johann Michael Landerer a Johann Schauff) aj v Košiciach (*Čarovná flauta* tu napríklad bola uvedená ešte skôr než v Bratislave), Trenčíne, Nitre, Kremnici, Uhrovci i v Banskej Štiavnici. Dokonca aj v Liptovskom Hrádku, osade, neskôr malom lesníckom mestečku na Hornom Liptove, našiel autor tohto textu v rímskokatolíckom farskom kostole odpisy Mozartových duchovných diel z posledných dekád 18. storočia, ktoré tam so svojimi profesormi hrávali žiaci tamojšej lesníckej školy. Hudobná historička Darina Múdra dospela na základe štúdia pamiatok v slovenských archívoch k názoru, že práve hudba Haydna a Mozarta (Beethovena menej) formovala smerom k záveru 18. storočia u nás podoby hudobného klasicizmu najintenzívnejšie.

Mozartovým žiakom bol z Bratislavy pochádzajúci Johann Nepomuk Hummel (1778—1837). „*Rozvoj môjho talentu sa začal pod vedením otca, ktorý bol dobrým hudobníkom a zavŕšilo ho Mozartovo tútorstvo medzi siedmym a deviatym rokom,*“ napísal v autobiografickej skici z roku 1826 klavírny virtuóz, dirigent a skladateľ. Hummel bol, podobne ako Mozart, zázračným dieťaťom a v hudbe sa zdokonaľoval s neuveriteľnou ľahkosťou: 4-ročný čítal noty, 5-ročný hral na husliach, 6-ročný na klavíri. Výnimočný talent Mozarta natolko upútal, že sa Hummela po presťahovaní rodiny do Viedne v roku 1786 rozhodol bezplatne učiť. Najskôr síce jeho otcovi povedal, že nerád berie žiakov, pretože mu zaberajú veľa času a vyrušujú ho pri práci, napokon však súhlasil, že si chlapca vypočuje. Johannes Hummel zanechal opis tejto návštevy: „*Wolfgang si sadol vedľa mňa s prekríženými rukami a pozorne počúval. Počas hudby bol čoraz vzrušenejší, oči mu žiarili, viackrát do mňa štychol ramenom a súhlasne pokýval hlavou. Keď chlapec dohral Bacha, Mozart pred neho položil jednu zo svojich skladieb, nie práve ľahkú, aby videl ako hrá z listu. Chlapca necháte tu, nespustím z neho oči. Niečo z neho môže byť! Oči sa mi naplnili slzami, stisol som mu ruku a poďakoval z hĺbky srdca.*“ Hummel strávil v Mozartovej domácnosti vo Viedni dva roky do decembra 1788. Bolo to jedno z najproduktívnejších období

Mozarta, spojené s operami *Figarova svadba*, *Don Giovanni*, ale aj populárnou *Malou nočnou hudbou* a *Korunovačným klavírnym koncertom*. Status Mozartovho žiaka Hummelovi neskôr urobil reklamu na koncertných cestách. Súčasne mal možnosť spoznať odvrátenú stránku génia. Existuje príhoda, ako Mozart po neskorom nočnom príchode domov prikázal manželke Hummela zobudiť, dať mu pohár vína a rozospatý chlapec musel hrať. Vzťah učiteľa a výnimočného žiaka pretrval, Hummel neskôr upravil viacero Mozartových skladieb (vrátane klavírných koncertov), dirigoval jeho diela a po Mozartovej smrti učil jeho syna Franza Xavera Mozarta. Z Bratislavy pochádzal aj lekár Peter Lichtenthal (1780—1853), ktorý sa usadil v Miláne a jeho kniha *Cenni biografici intorno al celebre maestro Wolfgang Amadeus Mozart* (1814) patrí medzi prvé skladateľove biografie. Lichtenthal bol amatérskym hudobníkom, ktorý upravil pre sláčikové kvinteto dve Mozartove posledné symfónie, je tiež autorom kvartetovej úpravy *Rekviem*. Po smrti manžela sa Constanze Mozartová v roku 1809 druhýkrát vydala. Svadba s Georgom Nikolausom von Nissen sa konala v bratislavskom Dóme sv. Martina.

Andrej ŠUBA

__SLOVENSKÁ NÁRODNÁ GALÉRIA__ÁTRIUM

22/2__19:00

__OTVÁRACÍ KONCERT

__OPENING CONCERT

Olli MUSTONEN (1967)

Toccatà (1989)

Olli MUSTONEN^{FI} KLAVÍR/PIANO

Igor KARŠKO, Daniel RUMLER HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN VIOLA/VIOLA

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

Romana UHLÍKOVÁ KONTRABAS/DOUBLE BASS

Wolfgang Amadeus MOZART (1756–1791)

Klavírny koncert č. 14 Es dur, KV 449

Piano Concerto No. 14 in E-flat Major, K. 449

(komorná verzia/chamber version)

I. Allegro vivace

II. Andantino

III. Allegro ma non troppo

Olli MUSTONEN^{FI} KLAVÍR/PIANO

Tom NORRIS^{UK}, Daniel RUMLER HUSLE/VIOLIN

Matej MICHALEC VIOLA/VIOLA

Andrej GÁL VIOLONČELO/CELLO

Romana UHLÍKOVÁ KONTRABAS/DOUBLE BASS

PRESTÁVKA/INTERMISSION

__TRVANIE KONCERTU: 95 min s prestávkou

MOZ ART

W. A. MOZART

Sláčikové kvinteto č. 3 C dur, KV 515

String Quintet No. 3 in C Major, K. 515

- I. Allegro
- II. Menuetto
- III. Andante
- IV. Allegro

Igor KARŠKO, Tom NORRIS^{UK} HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN, Matej MICHALEC VIOLA/VIOLA

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

MUS TO NEN

MOZART.

„Keď som na dne a mám výčitky svedomia, hladám mier a pokoj
v Mozartovej hudbe.“ P. I. ČAJKOVSKIJ

Vo Viedni, kde Wolfgang Amadeus Mozart pôsobil od roku 1781 až do svojej predčasnej smrti, vznikli jeho najväčšie diela, vrátane sedemnástich koncertov pre klavír. Jar roku 1784 patrila medzi vrcholy Mozartovej kariéry klaviristu-skladateľa. Od konca februára do začiatku apríla účinkoval ako interpret na vyše dvadsiatich podujatiach. Medzi najvýznamnejšie patrili koncerty v Trattnerhofe a Burgtheatri navštevované viedenskou spoločenskou elitou. **Klavírný koncert Es dur KV 449** sa tak spája s obdobím plných sál a neutíchajúceho aplauzu, o čom skladateľ hrdo referuje v listoch otcovi. Ide o prvé dielo v zozname *Verzeichniüss aller meiner Werke*, ktorý si Mozart v tom čase začal viesť. Podľa neho kompozíciu dokončil g. 2. 1784. Dielo sa tak na pódiiach ocitlo v susedstve koncertov B dur (*KV 450*) a D dur (*KV 451*). Všetky tri koncerty Mozart poslal do Salzburgu, aby ich mohla zahrať aj jeho sestra Nannerl, no ako zdôrazňuje v sprievodnom liste, nikto iný. *Koncert Es dur* pri tej istej príležitosti charakterizuje ako „von ganz besonderer Art“ a s jeho hodnotením súhlasia aj znalci. Alfred Einstein píše, že sa nepodobá na žiadny z koncertov pred ním ani po ňom a americký muzikológ a klavirista Charles Rosen hovorí o revolučnom diele. Hudba *Koncertu Es dur*, ktorý Mozart dedikoval svojej žiačke Barbare Ployer (1765 – 1811), je osobná, vášnivá a komplexná. Skladateľ v nej zúročil nielen svoj zázračný talent klaviristu, ale aj skúsenosti so symfóniami, operou, komornou hudbou a „učným štýlom“, ako doboví teoretici nazývali kontrapunkt. Simon Keefe aj kvôli týmto vplyvom označuje zmenu v Mozartovom komponovaní inštrumentálnej hudby vo Viedni slovom „re-invention“. Všetky kvality pritom ostávajú v skladbe prítomné aj v komornej verzii „a quattro“ bez rohov a hobojev. Vo Viedni Mozart nezískal len nové podnety pre komponovanie koncertov, ale tiež komornej hudby. Tá v meste ale len zriedkavo znela na verejných podujatiach, na ktorých triumfoval ako klavírný virtuóz. Do roku 1787, kedy vzniklo **Sláčikové kvinteto C dur KV 515**, Mozart nemal miesto na cisárskom dvore, kde sa komorná hudba pravidelne uvádzala – a aj potom písal najmä skladby na bály a plesy. Titul a povinnosti „skladateľa komornej hudby“ dostal Antonio Salieri. Prostredím, pre ktoré Mozartove komorné diela vznikali, tak boli najmä sídla aristokracie, mešťanstva a okruh jeho priateľov a známych. H. C. Robbins Landon predpokladá, že Mozart chcel kópie sláčikových kvintet, považovaných za jeho najlepšie komorné kompozície, predať amatérskym hudobníkom, pre ktorých však boli tieto skladby príliš náročné. „Komornosť“ koncertu a „symfonickosť“ kvinteta ukazujú Mozarta ako syntetika, ktorý v hudbe stiera rozdiely medzi žánrami, hudobnými druhmi a štýlmi, no v širšom zmysle tiež medzi „privátnym“ a „verejným“. Subjektívnosť výrazu, presahujúca konvenčné využívanie dobového hudobného jazyka a prístupnosť, ktorá sa nevyklučuje s kompozičnou sofistikovanosťou, sú spolu s bezprostredne pôsobiacou krásou dôvodmi „nadčasovosti“ jeho diel.

Andrej ŠUBA

—SLOVENSKÁ NÁRODNÁ GALÉRIA—ÁTRIUM

23/2—19:00

—CHIAROSCURO

—V CENE VSTUPENKY / celodenný vstup do SNG

—PRED KONCERTOM / kurátorský výklad a pohár vína od Terra Parna

Wolfgang Amadeus MOZART (1756—1791)

Duo č. 1 G dur pre husle a violu, kv 423

String Duo No. 1 in G Major for Violin and Viola, K. 423

I. Allegro

II. Adagio

III. Rondeau

Igor KARŠKO, Daniel RUMLER HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN VIOLA/VIOLA

W. A. MOZART

Sonáta č. 19 Es dur pre husle a klavír, kv 302

Violin Sonata No. 19 in E-flat Major, K. 302

I. Allegro

II. Andante grazioso

Olli MUSTONEN^{FI} KLAVÍR/PIANO

Igor KARŠKO HUSLE/VIOLIN

PRESTÁVKA / INTERMISSION

W. A. MOZART

Klavírne kvarteto č. 1 g mol, kv 478

Piano Quartet No. 1 in G Minor, K. 478

I. Allegro

II. Andante

III. Rondo

Olli MUSTONEN^{FI} KLAVÍR/PIANO

Igor KARŠKO HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN VIOLA/VIOLA

Jozef LUPTÁK VIOLONČELO/CELLO

—TRVANIE KONCERTU: 80 min s prestávkou

„Vládne svetlom i tieňom, no svetlo bolestivo neoslepuje a aj v temnote vidno zreteľne jasné obrisy.“ F. BUSONI

Salzburg bol dlhé roky miestom, kam sa Mozart ako zázračné dieťa a neskôr mladý muž vracal z koncertných ciest po Európe. Koncom 70. rokov 18. storočia však už jeho pokoj a provinčnosť nevedel zniesť. Prestahovanie do Viedne znamenalo nielen definitívny odchod zo služieb arcibiskupa a vykročenie do neznáma, ale aj roztržku s autoritatívnym otcom, ktorý bol od detstva jeho dôverníkom, spolupracovníkom a impresáriom. Skladateľ sa naposledy do Salzburgu vrátil v roku 1783 predstaviť rodine manželku Constanze. K tejto príležitosti sa viaže nielen úchvatná *Omša c mol*, ale aj **duá pre husle a violu (KV 423, 424)**. Mozart ich skomponoval pre Michaela Haydna (1737–1806), mladšieho brata slávneho Josepha Haydna. Išlo o priateľské gesto: Haydn, s ktorým Mozart v mladosti často spolupracoval, kvôli chorobe nestíhal dokončiť objednávku zadanú arcibiskupom Colloredom.

Dvojčastová *Husľová sonáta Es dur KV 302* vznikla v roku 1778 v Mannheime, významnom dobovom hudobnom centre, kde sa Mozart zastavil na ceste do Paríža. V úvodnom *Allegre* počutí na viacerých miestach inšpiráciu hrou tamojšieho obdivovaného orchestra, ktorá uchvacovala dynamickými efektmi. Skladba začína typickou fanfárou v unisone, po ktorej nasledujú motív imitujúci hru lesných rohov a efektne „orchestrálne crescendo“. Rozvedenie sonáty prináša vášnivosť asociovanú so štýlom „Sturm und Drang“ (Búrka a vzdor), nie celkom presne pomenovanom podľa literárneho hnutia, ktorého predstaviteľmi boli Goethe a Schiller. Aj tu Mozartom použité tremolo evokuje zvuk orchestra. Sonátu uzatvára pôvabné rondo. Pôvab má už vo svojom tempovom a výrazovom označení: *Allegro grazioso*.

Klavírne kvarteto g mol KV 478 z roku 1785 si podľa Georga Nikolausa Nissena od Mozarta objednal viedenský vydavateľ Franz Anton Hoffmeister. Skladateľ mal pôvodne napísať tri diela pre toto obsadenie, Hoffmeister však už hudbu *Kvarteta g mol* považoval za príliš náročnú a pochyboval, že by noty dokázal predať. *Klavírne kvarteto Es dur KV 493* (1786) preto vyšlo u Artariau a tretie dielo nevzniklo. O nárokoch, ktoré hudba kvartet na hráčov i poslucháčov kládla, priniesol v roku 1788 správu nemecký *Journal des Luxus und der Moden*: „Čoskoro sa rozkríklo, že Mozart napísal zvláštne kvarteto a tá či oná princezná či grófká ho má a hrá! Tento záujem viedol k unáhlenému rozhodnutiu predvádzať túto originálnu skladbu na veľkých a hlučných koncertoch. Sú diela, ktoré znesú nebanlivosť, no Mozartovu hudbu možno len ťažko počúvať, ak sa dostane do priemerných rúk amatérov. (...) Aký je to rozdiel, keď potom umelecké dielo delikátne zahrajú štyria zruční hudobníci, ktorí si ho starostlivo naštudovali a urobia tak v tichej miestnosti, kde pozorným ušiam dvoch či troch prítomných neujde ani nota!“ Súčasníkov mohla zaskočiť aj emócia diela daná tóninou, ktorú Alfred Einstein nazýva Mozartovou „osudovou“.

Andrej ŠUBA

— HUDBA UMOŽŇUJE ZAŽIŤ SKUTOČNÚ BLÍZKOSŤ

pripravila katarína PALOVÁ

S vaším umením ma zoznámil manžel*, ktorý vás obdivuje už vyše dvadsať rokov. Hovorí, že koncert v Luzerne v roku 2005 alebo 2006, kde ste hrali Griega, bol jedným z najsilnejších a najinšpiratívnejších hudobných zážitkov jeho života. Pamätáte si to?

Áno, veľmi dobre. Myslím, že s týmto programom sme neskôr koncertovali aj v Luxembursku. Po Griegovom *Klavírnom koncerte* nasledoval môj *Trojkoncert pre troje huslí a orchester*. Jedným zo sólistov bol aj Igor Karško. Asi sme sa vtedy stretli po prvýkrát. Napokon sme sa stali priateľmi a kolegami. V posledných rokoch sme spolupracovali s Cameratom Zürich. Takže to bol vo viacerých ohľadoch pamätný koncert.

Na festivale Konvergencie je vaše meno spojené s Mozartom.

V rozsiahlom a pestrom portfóliu vašich nahrávok ale Mozartova klavírna hudba chýba. Aký máte k nemu vzťah ako klavirista a skladateľ?

Ako dirigent som nahral Mozartove husľové koncerty. Je len zhodou okolností, že som jeho hudbu nenahrával viac. Mozart je pre mňa už od detstva nesmierne dôležitý autor. Súčasťou môjho repertoáru boli vždy jeho klavírne koncerty, jeden z nich napokon uvediem aj v Bratislave. Myslím si, a mnohí budú so mnou súhlasiť, že patria medzi najdôležitejšie a najkrajšie diela pre klavír. Pri vystúpeniach s orchestrom mám často trojitú úlohu: dirigujem, hrám a niekedy znie aj moja vlastná hudba. Pri takýchto príležitostiach často hrávam práve Mozartove alebo Beethovenove koncerty.

Vaše skladateľské začiatky sú, podobne ako hra na čembale a klavíri, spojené s detstvom.

Vyrastal som v rodine, kde sa hrávala stará hudba. Môj otec je matematik, profesor štatistiky. Bol jedným z priekopníkov používania výpočtovej techniky vo Fínsku. Ako mnohí matematici, aj on sa zaujímal o hudbu. Myslím si, že je jednou z najdôležitejších vecí v jeho živote. Výborne hral na husliach. Mama je tiež hodne muzikálna. Z detstva si pamätám, ako krásne spievala. Sestra je zas čembalistka. Ako dieťa som nemal doma klavír, len čembalo, takže som vyrastal s čembalovou hudbou: samozrejme s Bachom, ale aj so Scarlattim, Frescobaldim, Couperinom, Rameauom a veľkými anglickými virginalistami, Byrdom a Farnabym. Keď som mal sedem, rodičia si pravdepodobne povedali, že jeden hráč na čembale v rodine stačí. Tak som začal hrať na klavíri.

* Významný slovenský huslista Milan Paľa.

Veľmi skoro ste začali študovať u Einojuhaniho Rautavaaru.

Aké máte na neho spomienky?

Komponovať, improvizovať a zapisovať hudbu som začal ešte pred naším spoločným stretnutím. Einojuhaniho Rautavaaru, ktorý sa stal v mojom živote dôležitým človekom, som spoznal, keď som mal osem rokov. Byť v blízkosti takého veľkého skladateľa bolo úžasné. Prichádzal som k nemu s niečím, čo som napísal a on sa na to pozrel, alebo mi veľkoryso ukazoval, na čom práve pracuje. Bolo fascinujúce vidieť jeho nedokončené partitúry, zatiaľ čo otvorene rozprával o otázkach, nad ktorými sa zamýšľal, o problémoch, ktoré sa mohli vyskytnúť, napríklad pri inštrumentácii a podobne. Prípadne sme spolu študovali partitúry iných skladateľov. Spomínam si, ako sme analyzovali Hindemitha a Vaughana Williama. Pre Rautavaaru to boli nesmierne dôležití skladatelia a sú takí aj pre mňa. Jeho vyučovacia metóda spočívala v kladení otázok: „Prečo si urobil to či ono?“ Samozrejme, položil ich sofistikovanejšie, ale vedeli byť i otravné, niekedy sa mi zdali hlúpe. (Smiech) Asi boli také zámerne, pretože ma prinútili spochybniť niektoré riešenia a veci potom meniť. Alebo ma, naopak, presvedčili, že to, čo som urobil, je správne. Boli to zaujímavé diskusie a som mu za ne nekonečne vďačný. Mal som v živote obrovské šťastie. Veľmi skoro som sa dostal do blízkosti úžasných a inšpirujúcich hudobníkov. Platí to aj o mojich skvelých učiteľoch klavíra – Ralfovi Gothonim, Eerovi Heinonenovi a neskôr aj o mojich priateľoch, violončelistoch Stevenovi Isserlisovi alebo Heinrichovi Schiffovi. Spolupracoval som tiež s úžasnými dirigentmi, napríklad Nikolausom Harnoncourtom a Sándorom Véghom, so skladateľom Rodionom Ščedrinom... Všetci mali na môj život veľký vplyv.

Z vašich slov vyplýva, že stretnutia, ktoré vďaka hudbe vznikajú, sú pre vás veľmi dôležité.

Hudba je z viacerých dôvodov úžasné povolanie. Umožnila mi od mladosti spolupracovať s vynikajúcimi hudobníkmi, ktorí boli niekedy oveľa starší alebo sa narodili v iných častiach sveta. Napriek rozdielom sme sa pri hudbe Mozarta, Beethovena, Prokofieva, Sibelia mohli stať spriaznenými dušami. Zažiť ozajstnú blízkosť. Na začiatku som bol zvyknutý byť vždy a všade najmladší. Teraz mám 56 rokov a zrazu sú tu o desaťročia mladší ľudia a ja s nimi môžem spolupracovať. Podľa mňa sa všetci od seba učíme a navzájom sa inšpirujeme. Mladší ľudia sa prirodzene učia od starších, ale aj starší od mladších. Hudba je skvelá, keď sa hrá, diriguje a komponuje, ale je zaujímavá aj ako forma ľudskej interakcie. Stretnete množstvo úžasných ľudí, s ktorými dokážete viesť nádherné rozhovory o hudbe a živote. Som za to nesmierne vďačný. Hudba môže byť, samozrejme, aj náročná a tvrdá práca, ale všetko, čo som spomenul, je pre mňa motivujúce.

Povolanie interpreta je veľmi náročné. Nielen pri výkonoch na pódiu, ale tiež pri každodennej a často náročnej práci za nástrojom.

Ako pristupujete k príprave na koncerty?

Považujem za dôležité, a vždy to hovorím aj študentom, že cvičenie by nemalo byť čosi extrémne ťažké a nudné, čo robíte len preto, aby ste nádherne zahrli na koncerte. Cvičenie je, dalo by sa povedať, istým druhom meditácie. Rád cvičím veľmi pomaly, považujem to za zaujímavé. Pomalé cvičenie umožňuje pozerieť sa na hudbu ako cez mikroskop. Keď hráte veľmi pomaly, vidíte takpovediac medzi intervalmi, vnímate prirodzené zákonitosti, ktoré sú v kvalitnej hudbe prítomné. Hovorím teraz aj o rýdzo technickej stránke. Napríklad, keď je potrebné nacvičiť naozaj ťažkú a rýchlu pasáž. V prvom rade ide vždy o otázku voľby tempa. Požadovaná metronomická hodnota sa obvykle zdá byť najskôr nezvládnuteľná. Skúšate to pomalšie až napokon nájdete tempo, ktoré je aktuálne realizovateľné. Potom je to už len otázka jeho postupného zvyšovania. Dôležitá je tiež analýza toho, čo hráte. Jej výsledkom môže byť zistenie, že nie všetky tóny majú v danej pasáži rovnakú dôležitosť či náročnosť. Určite si hierarchicky dôležité a sústredíte sa na ne. Toto sú, samozrejme, elementárne príklady, ale snažil som sa trochu priblížiť technické aspekty cvičenia, ktoré považujem za mimoriadne zaujímavé. Môžete totiž cvičiť desať hodín, no neurobíte žiaden pokrok, ak nezapojíte koncentráciu a nevložíte do cvičenia dušu.

Zaujala ma myšlienka o cvičení ako o forme meditácie...

Cvičenie, dokonca aj technická príprava a pomalé precvičovanie, sú pre mňa istým spôsobom meditáciou. Vždy ma fascinovalo tai-či, pri ktorom sú pohyby vykonávané veľmi pomaly. Okrem meditatívnosti je v ňom prítomný aj fyzický element. Myslím, že to je nesmierne zdravý princíp aj v klavírnej hre. Príkladom sú mnohí klaviristi, ktorí sa nielenže dožili vysokého veku, ale stále hrali úžasne a po fyzickej i technickej stránke dokázali neuveriteľné veci. Fyzické aspekty klavírnej hry ju značne približujú k športu, alebo napríklad aj baletu, čo považujem za zaujímavé. Priznám sa, rád sledujem šport. Niekedy, keď počujem rozprávať úspešných športovcov alebo trénerov, je mi to blízke. Aj oni robia čosi, čo je náročné. Trénujú, aby napokon podali výkon v situácii, ktorá je síce vzrušujúca, no zároveň v nej môže vzniknúť mnoho problémov, napríklad kvôli tréme. Na druhej strane adrenalín a energia dodávajú neuveriteľnú silu. Môžu výkon oslabiť alebo naopak posilniť.

Teraz už hovoríme o psychologických predpokladoch pre umelecký výkon.

Existuje ešte jedna zaujímavá paralela so športom. Hra na klavíri vyžaduje aktívne nasadenie, ale zároveň aj schopnosť vnímať daný okamih a nechať veciam priestor, aby sa mohli diať. Časť sily pochádza z hudby a vy by ste mali byť kanálom, cez ktorý môže prechádzať. Pokiaľ sa vyskytnú nejaké prekážky, musíte ich cvičením odstrániť. Je to ako v záhrade. Sila pochádza z rastlín, nie od záhradníka, preto

continuo

podcast festivalu konvergenzie

**o hudbe, komornej hudbe, hudobníkoch,
festivalových novinkách, ale aj o tom,
čo sa okolo nás deje**

- 42** Aj takýto je Mozart – program festivalu Konvergenzie / Mozart-Mustonen 2024
- 41** Devět bran (Myers, Valent, Lenko, Lupták, Turzonovová, Kovár)
- 40** „Nezabudnúť“ / Voices of the Holocaust (záznam koncertu)
- 39** Building Bridges 2: Radšej mosty ako hranice
- 38** Zmenil tento festival svet? – reportáž z festivalu Konvergenzie 2023

počúvajte na:

Podbean
Apple Podcasts
Spotify

u. fond
na podporu
umenia

vznik podcastu continuo
z verejných zdrojov podporil
fond na podporu umenia

nepomôže, ak sa záhradník pokúsi vytiahnuť rastliny zo zeme. Neprinúti ich tak rásť rýchlejšie, v skutočnosti ich môže poškodiť. Takže ide o kombináciu aktívneho prístupu a ponechania priestoru na mágiu, ktorá sa len ťažko vyjadruje slovami.

V rozhovore pri príležitosti koncertu v Prahe zmieňujete, že sa ako skladateľ cítite byť súčasťou hudobnej tradície a všetkých veľkých skladateľov považujete za svojich učiteľov. Je známe, že máte blízky vzťah k hudbe Bohuslava Martinů. Jej veľkú časť máte v repertoári. Ktorí ďalší skladatelia sú vám blízki?

Bohuslav Martinů je fascinujúci skladateľ, pre mňa osobne autor, bez ktorého by som nevedel existovať. Nedávno som dirigoval jeho *Druhú symfóniu*, ide o majstrovské dielo. Patrí k tvorcom, ktorých hudba ľudí vždy ohromí. Ďalším skladateľom, ktorý pre mňa veľa znamená, je Bach, otec európskej hudby. Jeho tvorba akoby v sebe obsiahla celú históriu hudby, ktorá existovala pred ním, no zároveň má budúcnosť, stále znie moderne. Je to zázrak. Potom je tu Beethoven – ďalší z mne najbližších skladateľov. Keď poznáte Beethovenovu hudbu, poznáte aj Beethovena ako človeka. Bohužiaľ sme sa nikdy nestretli kvôli nášmu vekovému rozdielu, ale s jeho hudbou som strávil veľkú časť života. Je v nej múdrosť, radosť, dráma, sú v nej tieň i svetlo života. Nikdy však nie je cynická, vždy nám dáva nádej. Je taká ľudská, s množstvom humoru, úžasného a hlbokého. Som Beethovenovi nesmierne vďačný za hudbu, ktorú napísal. Môj život by bol bez nej asi úplne iný. Napríklad jeho sláčikové kvartetá počúvam od detstva, nikdy ma neomrzia. Považujem ich za úchvatné a dojemné. Neskoré sláčikové kvartetá patria medzi najfilozofickejšie diela, aké boli kedy napísané, zároveň však aj najvtipnejšie. Humor je niečo, čo je často prítomné vo veľkej hudbe. Existujú skladatelia, ktorí predstierajú hĺbku tým, že sú depresívni. Hudba môže, samozrejme, obsahovať temnotu i drámu, no povedal by som, že veľká hudba má v sebe často ľahkosť a humor. To ju nerobí menej hlbokou, ale paradoxne oveľa hlbšou. Podobne by som mohol hovoriť o ďalších pre mňa dôležitých skladateľoch, vrátane Martinů a Prokofieva, Sibelia, Brahmsa, a ďalších veľkých osobnostiach.

Festival Konvergenzie poctíte svojou prítomnosťou už tento mesiac. Bude to vaša prvá návšteva Bratislavy?

V Bratislave som vlastne nikdy nekoncepsoval, ale absolvoval som tu jednu skúšku, keď som hral so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu. Skúšali sme s Petrom Altrichterom Beethovenov 3. klavírny koncert, ale pre festival Pražská jar. Takže toto bude môj „debut“. Bratislavu si pamätám ako krásne mesto s fascinujúcou históriou. Nedávno som videl nádherný televízny rozhovor s Ernő Dohnányim. Natočili ho v Amerike na sklonku jeho života v 50. rokoch. Hral neuveriteľne krásne, a potom s ním urobili rozhovor, v ktorom spomínal na detstvo v Bratislave aj na stretnutia s Brahmsom a Lisztom. Bol to jeden z najfascinujúcejších rozhovorov, aké som videl. Dohnányi bol neobyčajne sympatický a samozrejme aj zaujímavý skladateľ.

Autorka je klaviristka.

—SLOVENSKÁ NÁRODNÁ GALÉRIA—ÁTRIUM

24/2—17:00

— IN WIEN

Wolfgang Amadeus MOZART (1756—1791)

Sláčikové kvarteto č. 8 F dur, kv 168

String Quartet No. 8 in F Major, K. 168

- I. Allegro
- II. Andante
- III. Menuetto
- IV. Allegro

W. A. MOZART

Sláčikové kvarteto č. 22 B dur, kv 589

String Quartet No. 22 in B-flat Major, K. 589

- I. Allegro
- II. Larghetto
- III. Menuetto
- IV. Allegro assai

CHAOS STRING QUARTET

Susanne SCHÄFFER^{HU-DE} 1. HUSLE/1ST VIOLIN

Eszter KRUCHIÓ^{HU-AT} 2. HUSLE/2ND VIOLIN

Sara MARZADORI^{IT} VIOLA/VIOLA

Bas JONGEN^{NL} VIOLONČELO/CELLO

PRESTÁVKA / INTERMISSION

MOZART MUSTONEN

W. A. MOZART

Klarinetové kvinteto A dur, KV 581

Clarinet Quintet in A Major, K. 581

- I. Allegro
- II. Larghetto
- III. Menuetto
- IV. Allegretto con variazioni

Ronald ŠEBESTA KLARINET/CLARINET
Chaos STRING QUARTET

PRESTÁVKA / INTERMISSION

Olli MUSTONEN (1967)

Klavírne kvinteto / Piano Quintet

- I. Drammatico e passionato
- II. Quasi una passacaglia
- III. Finale

Olli MUSTONEN^{FI} KLAVÍR/PIANO
Milan PAĽA, Tom NORRIS^{UK} HUSLE/VIOLIN
Martin RUMAN VIOLA/VIOLA
Andrej GÁL VIOLONČELO/CELLO

„...odhaluje nám temné zákutia života i vzdialený jas a krásu,
kam sa môžu upierať naše nádeje.“ F. SCHUBERT

Hudbe Mozarta patrí v našich srdciach špeciálne miesto. Je fascinujúce, s akou ľahkosťou tento skladateľ spája vo svojich sláčikových kvartetách operný, koncertantný a komorný idióm, aby vytvoril diela technicky brilantné, no súčasne veľmi osobné. V *Sláčikovom kvartete č. 8 F dur KV 168* je zreteľná Mozartova snaha o dosiahnutie vyzretejšieho kvartetového štýlu. Opúšťajúc ľahší štýl divertimenta „Talianskych kvartet“ rozširuje ich formový koncept na štvorčastovosť, uplatňuje rozvinutejšiu sonátovú formu a inšpirovaný Haydnovým *op. 20* využíva kontrapunkt. V prípade *KV 168* je to temné fugato v tónine f mol v 2. časti. Závažnú úvodnú tému, prítomnú aj vo finále Haydnovho kvarteta *op. 20/5*, Mozart neskôr použil v *Kyrie* svojho *Rekviem*. Pomalé časti *Sláčikového kvarteta B dur KV 589* a *Klarinetového kvinteta* majú veľa spoločného: obidve sú označené *Larghetto* a majú pokojný rozjasnený úvod. Nežné árie sa postupne menia na duetá popretkávané koncertantnými epizódami. Operné a koncertantné prvky sú prítomné vo všetkých troch dielach: v *Klarinetovom kvintete* i v sláčikových kvartetoch *KV 168* a *589*. Je to podmanivá kombinácia nadpozemskej krásy, pokoja, vznešenosti, ale i ľudských emócií, humoru a hudobných prekvapení. Taký je Mozart!

BAS JONGEN

Spomedzi Mozartových kvartet je najväčšia pozornosť venovaná tzv. „Haydnovým kvartetám“, v ktorých sa skladateľ vyrovnáva s tvorbou slávneho majstra. *Kvartetá KV 168 – 173* vznikli skôr, v roku 1773. Mozart ich údajne skomponoval na podnet otca, aby urobil dojem na viedenský cisársky dvor, kde túžil získať miesto. Často zmieňovaný Haydnov vplyv nie je vylúčený, ostáva však predmetom diskusií, pretože *op. 20* vyšiel tlačou až v roku 1774 v Paríži. *Kvarteto KV 589* je jedným z *Pruských kvartet*, ktoré za svoj vznik vďaka Mozartovej návšteve Berlína a Postupimi v roku 1789. Skladby sú dedikované pruskému kráľovi, ktorý bol zdatným violončelistom. Aj v tomto prípade je možné, že Mozart dúfal, že vďaka venovaniu získa miesto na dvore. Podľa súčasníkov v týchto dielach vynikajúcich krásou a vkusom prekonáva sám seba. Mozart skomponoval *Klarinetové kvinteto* pre Antona Stadlera (1753 – 1812) – virtuóza, ktorého hra ho inšpirovala aj k vytvoreniu „*Kegelstatt*“ tria a *Klarinetového koncertu*. Obdiv mu vyjadril nielen prostredníctvom hudby, ale aj v liste: „*Nikdy som nepočul nič podobné tvojej hre. Nemyslel som si, že klarinet dokáže tak verne napodobniť ľudský hlas. Tvoj nástroj má jemný a krásny tón, ktorému nikto nedokáže odolať.*“ Originál, dnes stratený, bol určený basetovému klarinetu. Objav tohto nástroja, s rozsahom rozšíreným nadol, sa pripisuje Stadlerovi a nástrojárovi Theodorovi Lotzovi. Jeho meno nesie trio basetových rohov, ktorého členom je Ronald Šebesta.

Andrej ŠUBA

—SLOVENSKÁ NÁRODNÁ GALÉRIA—ÁTRIUM

24/2—20:30

—MOZART REFLECTIONS

—NOČNÝ KONCERT
NIGHT CONCERT

STROON
PJONI
Ján ŠICKO

—TRVANIE KONCERTU: 60 min

—SLOVENSKÁ NÁRODNÁ GALÉRIA—ÁTRIUM

25/2—11:00

—BASTIEN A BASTIENKA

—DETSKÝ KONCERT
CONCERT FOR CHILDREN

Wolfgang Amadeus MOZART (1756—1791)

Bastien a Bastienka / Bastien and Bastienne

BASTIEN	Andrej VANCEL
BASTIENKA	Dominika MIČÍKOVÁ
COLAS	Jaroslav PEHAL
W. A. MOZART	Filip KOIŠ

IL CUORE BAROCCO

Daniél SIMANDL DIRIGENT/CONDUCTOR

MOZ
ART
MUS
TO
NEN

—TRVANIE KONCERTU: 50 min

Singspiel *Bastien a Bastienka* (1768) je prvým javiskovým dielom Wolfganga Amadea Mozarta v nemeckom jazyku. Dvanásťročný skladateľ dielo skomponoval na libreto vienského dramatika Friedricha Wilhelma Weiskerna. O rok neskôr text prepracoval rodinný priateľ Mozartovcov, salzburský dvorný trubkár a básnik Johann Andreas Schachtner, ktorý zveršovaním hovorených dialógov umožnil doplniť dielo o recitatívy.

Dej singspielu vychádza z komického intermédiá Jeana-Jacquesa Rousseaua (1712–1778) *Le devin du village* (Dedinský veštec) z roku 1752. Pastorálny ľúbostný príbeh rieši zápletku domnelej vzájomnej zrady zalúbencov Colina a Colette, za uzmiernenie ktorých si zásluhy pripisuje prefíkaný dedinský veštec. Z parížskej Académie Royale de Musique sa Rousseauovo dielo dostalo do mnohých európskych centier. V roku 1753 vznikla v parížskej Comédie Italienne populárna paródia *Les amours de Bastien et Bastienne*, uvedená vo viacerých vienských divadlách, vrátane Kärntnertheater. Tamojší herec Weiskern preložil libreto do nemčiny, zbavil ho parodických prvkov a priblížil štýlu vienskej komickej opery. K mladému Mozartovi sa text dostal počas pobytu s rodinou vo Viedni. Premiéra sa podľa Georga Nikolausa Nissena uskutočnila v roku vzniku diela v záhradnom divadle lekára Franza Antona Mesmera, priateľa skladateľovej rodiny. Mesmer bol priekopníkom využívania hypnózy a liečby magnetom. Tieto praktiky ho preslávili, no stali sa tiež zdrojom kontroverzií. Ironickou pripomienkou Mesmerovej praxe je „Doctor Magnetico“, za ktorého sa prezlečie slúžka Despina v Mozartovej opere *Così fan tutte*. Prvé historicky doložené uvedenie singspielu *Bastien a Bastienka* sa uskutočnilo v Berlíne až v roku 1890. Pôvabná spevohra je fúziou rozmanitých hudobných štýlov: od prvkov francúzskej opery comique a talianskej buffy až po juhonemeckú ľudovú pieseň. Mozart tak už v detskom veku prejavil pozoruhodnú zručnosť v spájaní rôznych hudobných idiómov a predznačil svoje postavenie syntetika, nielen na poli opery. Podľa Hermanna Aberta sa Mozart „vrátil k Rousseauovej koncepcii“ v duchu tradícií francúzskych intermédií (komických hudobných vsuviek v divadelných hrách, často s pastorálnym námetom) syntetizujúcich rôzne dobové hudobné štýly. Libreto Mozartovho singspielu kladie väčší dôraz na postavu Colasa, dedinského veštca a falošného čarodejníka. Keď sa mu zronená pastierka Bastienka zverí s podozrením, že ju Bastien opustil kvôli dáme zo zámku, Colas jej poradí, aby sa k nemu správala odmietavo a ľahostajne ako „mestská panička“. Zakrátko Colasa stretáva aj Bastien a keďže ten jeho „mágiu“ veľmi obdivuje, tiež sa mu zdôverí: chce Bastienku požiadať o ruku. Rafinovaný Colas však proti Bastienke intriguje a Bastienovi klame, že sa zamilovala do iného. Zúfalého a dôverčivého Bastiena ohúri magickou áriou (*Diggi, daggi, schurry, murry*) a predstiera, že nezmyselnými cudzími slovami rieši spor snúbencov. Po sérii nezhôd medzi Bastienom a Bastienkou dochádza k ich zmiereniu. Nič netušiac, ďakujú intrigánovi Colasovi a jeho falošnej moci. Ak však veštec prispel k vyriešeniu sporu zalúbencov, tak nie mágiou, ale dobrou radou, aby hľadali vzájomné porozumenie. Napokon teda nad intrigami víťazí úprimnosť a láska.

—SLOVENSKÁ NÁRODNÁ GALÉRIA—ÁTRIUM

25/2—19:00

—ZÁVEREČNÝ KONCERT

—CLOSING CONCERT

Wolfgang Amadeus MOZART (1756—1791)

Flautové kvarteto č. 1 D dur, kv 285

Flute Quartet No. 1 in D Major, K. 285

I. Allegro

II. Adagio

III. Rondeau

Ivica GABRIŠOVÁ FLAUTA/FLUTE

Tom NORRIS^{UK} HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN VIOLA/VIOLA

Andrej GÁL VIOLONČELO/CELLO

W. A. MOZART

Hobojské kvarteto F dur, kv 370 (368b)

Oboe Quartet in F Major, K. 370 (368b)

I. Allegro

II. Adagio

III. Rondeau

Nóra SALVI^{HU} HOBOJ/OBOE

Tom NORRIS^{UK} HUSLE/VIOLIN

Martin RUMAN VIOLA/VIOLA

Andrej GÁL VIOLONČELO/CELLO

PRESTÁVKA / INTERMISSION

—TRVANIE KONCERTU: 90 min s prestávkou

MOZ
ART
MUS
TONEN
TONEN

W. A. MOZART – O. MUSTONEN

Suita / Suite

Mozart: Overture
Mozart: Allemande
Mozart: Courante
Mustonen: Sarabande
Mustonen: Tambourin
Mozart: Gigue

Olli MUSTONEN^{FI} KLAVÍR/PIANO

W. A. MOZART

Kvinteto Es dur pre klavír, hoboje, klarinet,
lesný roh a fagot, kv 452 / Quintet in E-flat Major
for Piano, Oboe, Clarinet, Horn and Bassoon, K. 452

I. Largo
II. Larghetto
III. Allegretto

Nóra SALVI^{HU} HOBOJ/OBOE

Branislav DUGOVIČ KLARINET/CLARINET

Jan VOBOŘIL JR.^{CZ} LESNÝ ROH/FRENCH HORN

Peter KAJAN FAGOT/BASSOON

Jordana PALOVIČOVÁ KLAVÍR/PIANO

„... v umení je vrcholným úspechom stať sa posledným svojho rodu.
Prvý krok môže urobiť každý, presnejšie, takmer každý: ťažké je urobiť
posledný – to, čo už nemožno zlepšiť.“ G. B. Shaw

(z článku Storočnica Mozartovho úmrtia, 1891)

Komorné skladby s dychovými nástrojmi sa v klasicizme tešili mimoriadnej obľube. Katalóg viedenského vydavateľa Johanna Traegga z roku 1799 obsahuje viac než štyristo takýchto diel. V prostredí amatérskych hudobníkov bola veľmi populárnym nástrojom flauta. Označenie amatér („Liebhaber“) v tomto období ale nemožno nevyhnutne spájať s technickou nenáročnosťou. Príkladom je aj **Flautové kvarteto D dur KV 285**, ktoré Mozart napísal na objednávku bohatého holandského amatérskeho flautistu Ferdinanda Dejeana. Stalo sa tak počas pobytu v Mannheime v rokoch 1777–1778. Výraz kvarteta možno opísať slovníkom 18. storočia ako „galantný“. Pomalú časť diela, áriu s pizzicato sprievodom sláčikových nástrojov, označuje Alfred Einstein za jednu z najkrajších melódií, aké Mozart skomponoval. V Mannheime sa skladateľ stretol aj s nemeckým hobojistom Friedrichom Rammom (1744–1813), ktorý pôsobil v tamojšom orchestri. Mozart obdivoval jeho hru, otcovi Leopoldovi napísal, že „*hrá veľmi dobre a má nádherný čistý tón.*“ Obdiv bol vzájomný: Ramm chválil Mozartov *Hobojový koncert* a bol jedným zo sólistov v *Koncertantnej symfónii pre flautu, hoboje, fagot a lesný roh*, ktorá zaznela v roku 1778 v Paríži. **Hobojové kvarteto KV 370**, skomponované pre Ramma, pochádza z roku 1781, kedy Mozart pracoval na opere *Idomeneo* pre Mníchov. Mozart zapísal **Kvinteto Es dur pre klavír a dychové nástroje KV 452** do katalógu svojich diel 30. 3. 1784. Dielo malo premiéru so skladateľom pri klavíri 1. apríla 1784 na benefičnom koncerte v Burgtheatri, kde zaznelo spolu s klavírnymi koncertmi *KV 450* a *KV 451*. Komorná hudba sa takto vo verejnom priestore objavovala zriedkavo, uvádzala sa najmä v sídlach aristokracie a salónoch mešťanov. Jedným z dôvodov mohlo byť, že štýl *Kvinteta Es dur* je blízky klavírnym koncertom a serenádám. V liste otcovi Leopoldovi do Salzburgu Mozart píše, že všetky skladby boli odmenené nadšeným potleskom a *Kvinteto Es dur* považuje za najlepšie dielo, aké dovedy napísal. Jeden z prvých skladateľových životopiscov Otto Jahn uvádza, že skladba je triumfom v rozpoznaní a využití špecifických zvukových kvalít každého z nástrojov. Autorom zaujímavého postrehu je aj Wolfgang Hildesheimer, ktorý o tomto diele napísal, že „*každý z hráčov je virtuózom, no svoj part súčasne spieva.*“ Kompozícia v roku 1796 inšpirovala Ludwiga van Beethovena k vytvoreniu kvinteta pre rovnaké obsadenie.

Andrej ŠUBA

PROFILY INTERPRETOV

Olli MUSTONEN (klavír, FI) – všestrannosť fínskeho umelca pripomína veľkých majstrov ako Sergej Rachmaninov, Ferruccio Busoni alebo George Enescu, ktorí boli interpretmi, dirigentmi i skladateľmi zároveň. Rodák z Helsínk sa od detstva venoval hre na čembale, neskôr študoval klavír a kompozíciu. Medzi jeho pedagógov patrili Ralf Gothoni, Eero Heinonen a Einojuhani Rautavaara. Olli Mustonen koncertuje po celom svete, ako sólista spolupracoval s najvýznamnejšími symfonickými orchestrami v Berlíne, Paríži, Londýne, New Yorku, Chicagu, Clevelande, Amsterdame, Viedni, Prahe či Jeruzaleme. Od r. 2021 pôsobí ako šéfdirigent Filharmónie v Turku, je tiež hlavným hostujúcim dirigentom Laponského komorného orchestra. Na oboch postoch diriguje orchestrálne koncerty a uvádza komornú hudbu i sólové recitály. Je zakladateľom Helsinki Festival Orchestra, s ktorým absolvoval turné v Európe, Japonsku a Číne, bol rezidenčným umelcom orchestra Camerata Zürich. Olli Mustonen sa popri kariére klaviristu a dirigenta intenzívne venuje tvorbe komornej hudby a komponovaniu pre orchester. Fínsky národný epos Kalevala ho inšpiroval k vytvoreniu *Symfónie č. 3 Taivaanvalot'* pre tenor, violončelo a klavír, ktorú uviedol v Londýne, Amsterdame a Hongkongu spolu s lanom Bostridgeom a dlhoročným komorným partnerom Stevenom Isserlisom. V r. 2020 dostal od Beethovenovho domu v Bonne (Beethoven-Haus Bonn) objednávku na vytvorenie Sláčikového sexteta pri príležitosti 250. výročia skladateľovho narodenia. Medzi jeho posledné diela patrí *Apoteóza in memoriam Pablo Casals* vytvorená pre Kronborg Academy. V r. 2019 bola Ollimu Mustonenovi udelená prestížna Hindemithova cena, je tiež držiteľom viacerých národných cien za zásluhy v umení. V jeho rozsiahlej diskografii patrí významné miesto CD s dielami Dmitrija Šostakoviča a Charlesa-Valentina Alkana, ktoré získali ceny Edison a Gramophone. Medzi ostatné nahrávky patria klavírne koncerty Beethovena a Prokofieva s Fínskym rozhlasovým symfonickým orchestrom pod taktovkou Hannu Lintu.

Branislav DUGOVIČ (klarinet, SK) – multižánrový umelec so širokým repertoárovým záberom. Študoval na Konzervatóriu (R. Simandl) a VŠMU (J. Luptáčík) v Bratislave. Počas doktorandského štúdia (R. Šebesta) sa intenzívne venoval komornej hudbe (J. Slávik). Zúčastnil sa majstrovských kurzov (R. Wehle, M. Lethiec a ď.) a interpretačných súťaží, je laureátom Concorso G. Tassis. Ako sólista a komorný hráč účinkoval s Cappellou Istropolitana, Štátnou filharmóniou Košice, Moyzesovým kvartetom, L. Fančovičom, D. Varínskou, N. Skuta, J. Slávikom, N. Bulfonem, I. Buffom, J. Luptákom, M. Palom, E. Šuškovou a ď. Bol členom Bergerovho tria. Jeho intenzívny záujem o súčasnú hudbu vyústil do spolupráce s VENI ensemble a Cluster ensemble. B. Dugovič účinkoval na podujatiach doma i v zahraničí (Ostravské dni novej hudby, Večery novej hudby, Melos-Étos, Konvergencie, Pohoda, Varšavská jeseň). Nahrával pre Diskant, Hudobný fond, Real Music House, Hevhetia/Orange Mountain Music a Naxos. Pôsobil ako pedagóg na Univerzite Komenského, bol lektorom Veni Academy. Mimo klasickej hudby spolupracuje s J. Kirschner, E. Stevensom a skupinou Bukasový masív. Vo vydavateľstve Real Music House mu vyšli albumy *Cross-Country Skiing*, *10 Simple Melodies* a *Bang Bang Boogie Boogie*, za ktorý získal v r. 2022 jazzovú cenu verejnosti Esprit. V r. 2023 vydal s V. Vitázkovou Simonsen a M. Loibnerom album *Everyday Afterwork Music* (Hlava XXII).

Ivica GABRIŠOVÁ (flauta, SK) – študovala na VŠMU (D. Zsapková), Hudobnej akadémii F. Liszta v Budapešti (Gy. Csetényi) a na Mozarteum University v Salzburgu (M. M. Kofler). Zúčastnila sa na prestížnych súťažiach (ARD, Musica Nova, Pražská jar, Concorso Internazionale di Flauto „Amilcare Ponchielli“, Young Concert Artists European Auditions a i.), ako komorná, orchestrálna hráčka a sólistka spolupracovala s poprednými domácimi i zahraničnými orchestrami (SOSR, Slovenská filharmónia, SKO B. Warchala, ŠKO Žilina, Orchester Štátnej opery v B. Bystrici, Virtuosi Brunensis, Jihočeská filharmonie, Mozarteum Salzburg, Junge Philharmonie Salzburg, Salzburger Kammerphilharmonie, Sinfonietta Győr, Cappella Istropolitana, Hilaris Chamber Orchestra). S gitaristkou M. Rodriguez Brüllovou pôsobila v zoskupení Duo Cordefiatio (CD *Pictures*). V r. 2022 vydala v spolupráci s klaviristom M. Klátikom profilové CD *Flautové sonáty 20. storočia*, ktoré získalo v Poľsku ocenenie Muzyczny Orzeł 2022. Vyučuje na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave a na AU v B. Bystrici. Je riaditeľkou medzinárodnej súťaže FLAUTIADA, s rovnomeným občianskym združením organizuje vzdelávacie aktivity pre pedagógov i žiakov flautovej hry. Vyučuje na interpretačných kurzoch (Bystrická letná flétna, Summer Flute Orchestral Academy v Brne), prednáša na slovenských a európskych hudobných akadémiách (Janáčkovo konzervatórium v Ostrave, Ostravská univerzita, Akadémia F. Liszta v Pécsi, hudobné akadémie v Záhrebe, Krakove, Lodži) i v rámci medzinárodných podujatí (Poľský flautový kongres v Lodži).

Andrej GÁL (violončelo, SK) – študoval na Konzervatóriu (K. Filipovič) a VŠMU v Bratislave (J. Podhoranský), absolvoval majstrovské kurzy u renomovaných violončelistov (R. Wallfisch, J. Waltz). V r. 1997–2002 zastával post vedúceho violončelovej skupiny v rôznych medzinárodných orchestroch (Young Artist's Festival Bayreuth, Internationale Junge Orchesterakademie, Idyllwild Summer Arts Festival USA). Od r. 2001 je členom SKO B. Warchala. V r. 2002 získal na letnej akadémii Praha-Viedeň-Budapešť s Zwiebel Quartet Thomastik-Infeld cenu za interpretáciu Šostakovičových kvartet. V r. 2008 absolvoval majstrovský semestrálny kurz v Bazileji u prof. W. Levina (LaSalle Quartet) a R. Schmidta (Hagen Quartet). A. Gál koncertoval na významných pódiiach a festivaloch (Lincoln Center, Carnegie Hall, Bachfest Leipzig, Pražská jar, Varšavská jeseň, Ostravské dni novej hudby, Gaia/Vilnius, Tokyo/Opera City, Los Angeles, Berlín, Lisabon, Moskva a i.). Je členom súborov súčasnej hudby VENI ensemble, Ostravská banda a spoluzakladateľom Quasars Ensemble. Hrá na barokovom violončele, príležitostne vystupuje so súborom Musica aeterna. Ako sólista spolupracoval s Janáčkovou filharmóniou

BRATISLAVA

DVORANA_KONCERTNÁ SIEŇ

HTF VŠMU_ZOCHOVA 1

25
ROKOV

konvergen^{ci}e

15/2/2024

Dóra PÉTERY^{HU}

klavichord

SEMINÁR

21/2/2024

Olli MUSTONEN^{FI}

klavír

MAJSTROVSKÝ KURZ

#posúvamehudbud'alej

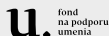
PRE KOHO Majstrovský kurz je určený pre študentov umeleckých škôl - konzervatórií a hudobných vysokých škôl, akademií, ale aj verejnosti (pasívna účasť).

facebook.com/konvergen^{ci}e
instagram.com/festival_konvergen^{ci}e
KONVERGEN^{CI}E.SK/KURZY

ORGANIZÁTOR

PARTNERI

Festival KONVERGEN^{CI}E 2024
z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia

DVORANA
KONCERTNÁ SIEŇ

Ostrava, SKO B. Warchala, Štátnou filharmóniou Košice a Quasars Ensemble. Účinkuje v rôznych improvizáčnych zoskupeniach s M. Tóthom, je členom Szidi Tobias & Band. V r. 2023 premiéroval diela D. Mateja, J. Iršaja a L. Borzika.

Peter KAJAN (fagot, SK) – študoval na Konzervatóriu a na VŠMU v Bratislave, absolvoval majstrovské kurzy u G. Janotu a postgraduálne štúdium na AU v B. Bystrici. Od r. 2004 je 1. fagotistom Slovenskej filharmónie. Pôsobil ako člen viacerých zoskupení (Slovenské dychové kvinteto, Melos Ethos Ensemble), zúčastňuje sa renomovaných festivalov (BHS, Košická hudobná jar, Melos-Étos, Konvergencie, Pražská jar, Ostravské dni novej hudby a i.). Ako sólista i hráč hostoval v orchestroch Cappella Istropolitana, ŠKO Žilina, SKO B. Warchala a d. Jeho repertoár zahŕňa všetky štýlové obdobia, aktívne sa venuje súčasnej hudbe, premiérovo uvádza tvorbu slovenských skladateľov.

Igor KARŠKO (husle, SK) – prešovský rodák, žiak K. Petrócziho na Košickom konzervatóriu, absolvent pražskej AMU (J. Tomášek) a Menuhinovej akadémie v Gstaade (Y. Menuhin, A. Lysy) pôsobí dve dekády ako koncertný majster Luzernského symfonického orchestra a člen súboru The Serenade Trio. S týmto telesom vyhral prestížne súťaže komornej hudby vo Florencii, Caltanissette a Trapani. Ako koncertný majster barokového orchestra La Scintilla absolvoval v r. 2005 americké turné s C. Bartolí, s ktorou nahral CD *Maria Malibran*. Založil zoskupenia La Banda Antix a La Gioconda, je členom a hosťujúcim koncertným majstrom Les Musiciens du Louvre M. Minkowského. S týmto orchestrom nahral Haydnove a Schubertove symfónie pre label naïve. Je pravidelným hosťom Konvergencií, pre ktoré o. i. naštudoval Stravinského *Príbeh vojaka*. Od r. 2010 viedol s Th. Demengom súbor Camerata Zürich, v súčasnosti je jeho umeleckým vedúcim. Je profesorom na Musikhochschule v Luzerne. Od r. 2018 spolupracuje s Balthasar-Neumann Ensemble na kubánsko-európskom projekte CUE.

Dalibor KOCIÁN/STROON (SK) – zaujal debutom *Ruine Noire* (2010). Odvtedy každý rok prináša správu o svojej hudobnej ceste. *Smithereens*, *Triple Farewell* a *Impermanence* znamenali objavovanie vlastného „elektronického“ jazyka, ku ktorému postupne pridal vibrafón. Skúmanie vyvrcholilo singlom *Astatine*, jednou z najhranejších skladieb v Rádiu_FM. Album *Solar Preludes* (2016), nominovaný na Radio_Head Awards, spojil svety zvuku skreslenej gitary a vibrafónu do elektronickej formy. V rámci festivalu RHA sa Stroon predstavil aj kompozíciou *Songs of Concealed Amplitude* pre ansámbl, elektroniku a soprán. V r. 2020 vyšla ako prvý release na jeho labeli Frequent Fires. Po *Vice Laboratory* (2018) je jeho najnovší počín *Temple Timbre Embers* druhým albumom vydaným vo vydavateľstve Deadred Records. Okrem nahrávania sólových albumov, bol, resp. je členom rôznorodých formácií a ansámblov (PPE, Cluster ensemble, VENI ensemble). Veľkú časť jeho tvorby predstavuje hudba pre divadlo (*Jumika*, *Vegánska apokalypsa*, *Folklore Not War*, *Artina & Onno*), filmy (*Ócuka*, *Parralel*, *Ikony*), site-specific performances (*Biela noc*, *Signal*), eventy (*Zlatý kliniec*) a reklamy (J&T Banka). Podieľal sa na projekte *Play Dow Jones*, ktorý získal cenu na festivale Cannes Lions 2016. Ako autor hudby alebo sound dizajnér spolupracoval na niekoľkých aplikáciách a hrách (*Pišťove vajcia*, *Vulkanist*, *Hellmut*). Odohral množstvo koncertov na Slovensku i v zahraničí. Stroon je pulzujúcim elementom slovenskej hudobnej scény. Zásnenosť, kontemplácia, snaha o bezťažnosť, konceptualita vo vnútri. Modalita, rytmické štruktúry, minimalizmus, skreslenie, syntnové plochy a proto-melodika navonok. Živé hrania sa snaží vždy prispôsobiť miestu, času a publiku. Preto v jeho setoch môže zaznieť elektronika, akustické kompozície, dystopické improvizácie, solárne prelúdiá i najnovšia tvorba.

Filip KOIŠ (slovo, SK) – slovenský herec so širokým portfóliom divadelných, filmových, televíznych i dabingových rolí. Vyštudoval hudobno-dramatický odbor na Konzervatóriu v Bratislave a herectvo na AU v B. Bystrici, kde pokračuje v štúdiu divadelného umenia. Vystúpil v predstaveniach divadiel Malá scéna, Lahostajňa, SND, Operné štúdio AKU, Divadlo AU a i. Aktuálne účinkuje v DPOH v hre *Pressburger Fight Club*, v Divadle AU v *Hrách pre dospelých* a v úlohe Mozarta v spevohre *Bastien a Bastienka*. Na filmovom plátne sa prvýkrát objavil vo filme *Dubček*, následne v tituloch *Ostrým nožom*, *Vianočné želanie*, *Hladina* a i., hral v seriáloch *Policajti v akcii*, *Záchranári*, *Rodinné prípady*, *Nemocnica*, *Zoopark* a v niekoľkých videoklipoch.

Jozef LUPTÁK (violončelo, SK) – zakladateľ a umelecký riaditeľ festivalu Konvergencie, ktorý sa od vzniku v r. 1999 zaradil k najprestížnejším hudobným podujatiam na Slovensku. Absolvent konzervatória a VŠMU v Bratislave pokračoval v štúdiách na Royal Academy of Music v Londýne (R. Cohen) a v Banff Centre for Arts v Kanade (A. Parisot, E. Meyer, T. Tsumsumi). Patrí k umelcom formujúcim hudobný a kultúrny priestor na Slovensku, za čo získal niekoľko cien (Cena ministra kultúry SR, Cena F. Kafendu), ako aj nominácií na rôzne ocenenia (Krištáľové krídlo, Cena Nadácie Tatra banky a za hudbu k filmu *Amnestie* získal nomináciu na ocenenia Český lev a Slnko v sieti). Účinkuje na domácich i medzinárodných pódiumoch od USA po Nový Zéland. Ako vyhľadávaný komorný hráč spolupracuje s poprednými svetovými umelcami a ansámbliami (R. Cohen, D. Rowland, V. Mendelssohn, B. Schmid, I. van Keulen, A. Serdar, The Hilliard Ensemble, Fine Arts Quartet) ako aj s významnými dirigentmi (A. Parrott, J. Bělohlávek, D. Gazon, D. Héja, A. Mogrelia). Medzi jeho pravidelných komorných spoluhráčov patria I. Karško, M. Ruman, N. Skuta, B. Lenko a mnohí ďalší. Pravidelne vedie majstrovské kurzy (Taliansko, Maďarsko, USA, Anglicko), v posledných rokoch ich organizuje v rámci Konvergencií aj na Slovensku. Od založenia Spoločnosti M. Vargu v r. 2017 je jej výkonným predsedom. Realizoval množstvo CD nahrávok (o. i. Bachove *Suity pre sólové violončelo*, Brahmsove sonáty, premiéry diel V. Godára, crossoverové projekty *After Phurikane*, *Chassidic Songs*, *Uspávanky* či vlastnú tvorbu na CD *Free in One*). V r. 2020 vyšla vo vydavateľstve Monokel kniha rozhovorov Ivana Ježíka s Jozefom Luptákom nazvaná *Dotknúť sa zvukom*. Napriek pandémie sa mu aj v uplynulých sezónach podarilo uskutočniť viacero zaujímavých koncertov. Patrí medzi ne česká premiéra *Violončelového koncertu Presence* od P. Vasksa so súborom Ensemble Opera Diversa, recitál v Slovenskej filharmónii a JL turné po slovenských mestách s hudbou J. S. Bacha a ďalších skladateľov. Pripravuje novú nahrávku Bachových *Suit pre sólové violončelo*, ku ktorým sa vracia po vyše 20 rokoch a bude pokračovať aj v nahrávkach vlastnej tvorby. Počas lockdownu bol jedným z prvých slovenských umelcov, ktorý dokázal preniesť svoje aktivity plnohodnotne do online priestoru. Medzi ne patria aj dva online koncerty spájajúce trojicu miest Portland, Londýn a Bratislavu.

Matej MICHALEC (husle, SK) – s hrou na husliach začínal v ZUŠ Nedožery-Brezany. V štúdiu pokračoval v ZUŠ Bojnice (J. Strmenský), kde bol členom folklórneho súboru Malý vtáčnik. Od r. 2018 študuje hru na viole na Konzervatóriu Bratislava v triede M. Rumana. Je víťazom Súťaže konzervatórií Slovenskej republiky (2022) a držiteľom 3. ceny z medzinárodnej súťaže Talenty pre Európu v D. Kubíne (2022). Zúčastnil sa orchestrálnych kurzov Slovenského mládežníckeho orchestra v Košiciach, interpretačných kurzov festivalu komornej hudby Konvergencie, účinkoval na koncerte v rámci Bojnického hudobného leta.

Dominika MIČÍKOVÁ (soprán, SK) – absolventka Konzervatória v Bratislave (E. Šeniglová), v r. 2018–2020 študovala na Universität für Musik und darstellende Kunst v Grazi (A. Kania-Knobloch, B. Helena Zubanovich). Od r. 2020 je poslucháčkou VŠMU v Bratislave (J. Fogašová). Zúčastnila sa speváckych kurzov D. Podkamenskej-Bezačinskej, D. Jenisa a na workshopoch L. Barilíkovkej-Spišákovkej a E. Šuškovéj. Od r. 2023 je členkou Operného štúdia SND. Už počas štúdií na konzervatóriu hosťovala v Komornej opere Bratislava. Medzi prvé operné postavy, ktoré stvárnila, patrí Marienka z Humperdinckovej opery *Hänsel und Gretel* a Bastienka z Mozartovho singspielu *Bastien a Bastienka*. Od r. 2022 účinkuje v hre *Kontrabas* po boku M. Hubu. V r. 2022 spievala sopránový part v skladbe *Apocalypsis Iohannis* P. Zagara. Minulý rok debutovala v SND postavou Moreny v Suchoňovej opere *Svätopluk*, predstavila sa tiež v *Čarovnej flaute* W. A. Mozarta (VŠMU). V SND účinkuje aj v detskej opere B. Jobusa *Muflón Ancijáš*.

Tom NORRIS (husle, UK) – študoval na Guildhall School of Music and Drama v Londýne, v štúdiu pokračoval v kanadskom Banffe. Pôsobil vo Winnipeg Symphony Orchestra. Od r. 1997 pôsobí ako huslista Londýnskeho symfonického orchestra, s ktorým pravidelne vystupuje na festivaloch a koncertoch po celom svete. Spolupracuje tiež s hudobníkmi a ansámbliami rôzneho žánrového zamerania: od Schubert Ensemble po R. Daltreyho a skupinu The Who. T. Norris nahrával s N. Griffith, E. Costellom a A. Bocellim, spolupracoval s M. Delagom a kapelou Living Room. V r. 2009 založil zoskupenie Puertas Quartet, ktorého debutové CD s hudbou Ravela a Čajkovského získalo pozitívne hodnotenie v časopise *The Strad*. V r. 2010 vydal T. Norris vlastný album populárnej hudby *Edge of the World*.

Milan PALA (husle, SK) – koncertnou činnosťou, výkonmi, repertoárom a nahrávacími aktivitami patrí medzi najvýraznejšie osobnosti slovenskej hudby posledných dekád. Študoval na Konzervatóriu J. L. Bellu v B. Bystrici a JAMU v Brne, už ako mladý umelec získal viacero cien a s nimi i medzinárodnú pozornosť na súťažiach Concourse Moderne Riga, Anglo-Czecho-Slovak Trust London, L. Janáček International Competition Brno, B. Martinů Competition a i. V súkromnej triede S. Yaroshevicha sa zoznámil s husľovou školou D. Oistracha, no vďaka spolupráci so skladateľom a organistom J. Guilloum prijal aj prvky francúzskej moderny. Počas štúdia sa pravidelne zúčastňoval medzinárodných majstrovských kurzov V. Spivakova v Zürichu. Patrí medzi najvýznamnejších česko-slovenských huslistov a odborná verejnosť ho radí medzi elitu svetových umelcov. Ako sólista spolupracoval s National Radio Symphony Orchestra Kiev, Kioi Sinfonietta Tokyo, Prague Symphony Orchestra, Saint Petersburg Philharmonic Congress Orchestra, Saint Petersburg Philharmonic, St. Petersburg State Capella Symphony Orchestra, Brno Philharmonic, Philharmonic Orchestra Altenburg-Gera, Slovenská filharmónia, SOSR a i. Spoluprácu nadviazal s dirigentmi ako Th. Guschlbauer, H. Arman, A. Cernusenko, L. Svárovský, M. Košík, A. Markovic, A. Sebastian Weiser, O. Vrabec, O. Olos, D. Švec, P. Griбанov a ě. Diskografia M. Paľu tvorí už viac než 30 titulov, o. i. *4 Concertos for Milanolo*, husľové sonáty Griega, Šostakoviča, Bartóka, Bibika, Brahmsa, Janáčka, tiež *Sonáty a partyty* J. S. Bacha (Pavílk Records). Výnimočným počínom je antológia slovenskej tvorby pre sólové husle, vďaka ktorej získal v r. 2009 Cenu Ľ. Rajtera. V r. 2014 dostal Cenu ministra kultúry SR a Cenu Nadácie Tatra banky za umenie, je tiež držiteľom Radio_Head Awards za nahrávku Bergovho a Szzymanowského husľových koncertov so SOSR-om (dir. M. Lejava). Výnimočné kvality M. Paľu je možné spoznať aj z dokumentu Českej televízie (2012). Medzi unikátne nahrávky patrí CD VIOLIN, na ktorom interpretuje diela klasikov na piatich rôznych husliach. Dvoje z nich sú nástroje z 18. storočia, zvyšné pochádzajú z dielne súčasných brnianskych husliarov Bursíkovcov. WWW.MILANPALA.COM

Jordana PALOVIČOVÁ (klavír, SK) – sólistka a vyhľadávaná komorná hráčka, študovala na Konzervatóriu (J. Mašinda) a VŠMU v Bratislave (D. Varínska), na Royal College of Music v Londýne (Y. Solomon) a na Musikhochschule Lübeck (J. Tocc). V r. 2002–2004 bola štipendistkou DAAD. V rámci majstrovských kurzov spolupracovala s pedagógmi ako L. Berman, G. Sándor, E. Indjić, J. Wijn, M. Lapšanský alebo P. Topercz. Pôsobí ako docentka na Katedre klávesových nástrojov a cirkevnej hudby HTF VŠMU. Je držiteľkou domácich i zahraničných ocenení, vrátane Ceny J. Cikkera. Nahrávala pre spoločnosť Musica, Hudobný fond, Hudobné centrum, Pavlík Records, Slovenský rozhlas, RTVS, Český rozhlas, ČT, Norddeutscher Rundfunk. Pri príležitosti 100. výročia narodenia J. Cikkera nahrala CD s jeho sólovými dielami a *Concertinom pre klavír a orchester, op. 20*. V r. 2014 vydala CD *Ján Cikker Piano Music* (Toccat Classics) a v roku 2021 profilové CD *Images* (Pavlík Records). Sólisticky, aj ako komorná hráčka, sa predstavila na festivaloch doma i v zahraničí (BHS, Melos-Étos, Nová slovenská hudba, SFKU Žilina, Festival peknej hudby, Konvergencie, Levočské babie leto, Dni hudby F. M. Bartholdyho, Cambra de Música, Pulse Festival, Cheltenham International Festival of Music, Sibelius Week, ARMONIE DELLA SERA). V oblasti komornej hry spolupracovala so širokým spektrom partnerov (Moyze-sovo kvarteto, Solamente naturali, G. Knox, V. Mendelssohn, I. Palovič, M. Rysanov, S. Tandree, J. Lupták, E. Prochác, I. Karško, M. Paľa, M. Potokár, J. Tomka, V. Vonáček, I. Gabrišová, E. Šušková a i.) Účinkovala s poprednými slovenskými a zahraničnými orchestrami (Slovenská filharmónia, SOSR, Cappella Istropolitana, ŠKO Žilina, Štátna filharmónia Košice, Symfonický orchester VŠMU, VŠMU Modern Orchestra, Moravská filharmonie Olomouc, Pražská komorná filharmonie, Lambeth Orchestra, RCM Sinfonietta Orchestra a Lübecker Philharmoniker).

Jonatán PASTIRČÁK/PJONI (SK) – hudobný producent, skladateľ a zvukový inžinier. Patrí k najvýraznejším osobnostiam slovenskej alternatívnej, elektronickej a elektorakustickej hudobnej scény. Vyštudoval hudobnú produkciu a zvukové inžinierstvo na SAE Institute v Londýne. Už ako 10-ročný koncertoval v duu Tucan s A. Matejom, s ktorým vydali spoločný album *Medzi zubami*. V r. 2011 získali cenu Radio Head Award v kategórii Elektronická hudba za album *Pjoni & Ink Midget*. Pôsobil v improvizáčnych zoskupeniach Veni Academy a Musica Falsa Et Ficta. Skomponoval hudbu k viacerým filmom slovenskej i českej produkcie (*Svetlonoc*, *Arvéd*, *Bežná selhání*, *Čiary*, *Špina*), divadelným a tanečným predstaveniam. Spolu s O. Mikulom získal Českého leva za hudbu k filmu *Arvéd* (2022) a nominovaný bol aj za film *Svetlonoc* (2022). V súčasnosti je nominovaný za hudbu k filmu *Citlivý človek* (2023). Spolupodieľal sa na tvorbe niekoľkých audiovizuálnych inštalácií a performance, pričom niektoré z nich boli uvedené v newyorskom kultúrnom centre Pioneer Works. V rámci kariéry odohral koncerty v USA, Anglicku, Nemecku, Rakúsku, Nórsku, Poľsku, Ukrajine, v Čechách a na Slovensku.

Jaroslav PEHAL (bas, SK) – absolvoval štúdium spevu na Konzervatóriu (A. Bukoweczka) a VŠMU v Bratislave (P. Mikuláš). Svoje štúdiá si doplnil na viedenskom konzervatóriu (M. Equiluz). Profesionálnym operným debutom J. Pehala bolo účinkovanie v mníchovskom Residenztheater v Purcellovej opere *The Fairy Queen* (2002). Predstavil sa tiež ako kráľ René v Čajkovského *Jolante*, Simone v Pucciniho jednoaktovke *Gianni Schicchi* (Isny Oper 2003) a Pistol vo Verdiho *Falstaffovi* (2004). V r. 2005–2010 sólisticky spolupracoval so súbormi starej hudby Musica aeterna (P. Zajíček), Cappella Istropolitana (J. Valach), Solamente Naturali či Il Cuore Barocco (D. Simandl a i.). Od sezóny 2011/12 je členom zboru Viedenskej štátnej opery, kde stvárňuje aj menšie sólové postavy. Popri opernej činnosti sa venuje interpretácii piesní svetových i slovenských skladateľov. Od r. 2013 je aj členom a sólistom Danubius Octet Singers pod vedením dirigenta D. Simandla.

Dóra PÉTERY (klavichord, HU) – hru na organe a muzikológiu študovala na Hudobnej akadémii F. Liszta v Budapešti, hru na klavichorde na Sibeliovej akadémii v Helsinkách (M. Spányi) a koncertnú hru na organe vo Švédsku (H. Ericsson). Je docentkou a vedúcou doktorandského programu Katedry cirkevnej hudby Lisztovej akadémie v Budapešti. V r. 2014 získala 1. cenu Halberstadtskej organovej nadácie J. Cagea za interpretáciu súčasnej organovej hudby. Vynaložila úsilie na propagáciu klavichordu v Maďarsku: bola umeleckou riaditeľkou Budapest Clavichord Days, v r. 2014 bola jednou z porotkýň Prvej medzinárodnej súťaže v hre na klavichorde vo fínskom Kuopii. Zúčastnila sa nahrávania projektu *Reformation 500* prezentujúceho historické organy v luteránskych kostoloch v Maďarsku. Ako hráčka continua pôsobí vo viacerých orchestroch a komorných zoskupeniach (Budapeštiansky festivalový orchester, Aura Musicale, CentriFuga, Ensemble Cantilene, Ensemble Pons). Jej repertoár siaha od starej až po súčasnú hudbu, zahŕňa tiež experimentálnu, elektronickú hudbu a voľnú improvizáciu, s osobitným zameraním na inštrumentálne divadlo.

Robert ROTH (slovo, SK) – jedna z najvýraznejších osobností slovenského divadla. Začínal v Detskej rozhlasovej dramatickej družine, neskôr vyštudoval hudobno-dramatický odbor na Konzervatóriu v Bratislave. Po ukončení štúdia prijal angažmán v divadlách: Trnavské divadlo (1993), Nová scéna (1993–1996), Bábkové divadlo Žilina (1996–1997). Na doskách SND stál už ako dieťa (*Lov na kačice, Napoleon, Richard III.*). V SND pôsobil ako stály hosť od r. 1994. Hercom Činohry Slovenského národného divadla je od r. 2000. V tom istom roku získal nomináciu na DOSKY za rolu Ariela v Shakespearovej *Búrke*. Odvtedy bol nominovaný na ocenenie Dosky ešte osemkrát. V r. 2008 získal DOSKY za najlepšie mužský herecký výkon za postavu Hamleta a v roku 2010 za postavu Holly/Roth. Je držiteľom Ceny Nadácie Tatra banky za umenie (2008), Krištáľové krídlo v kategórii Divadlo a audiovizuálne umenie (2010), Ceny Literárneho fondu za postavu Holly/Roth (2010), IGRIC za mužský herecký výkon – za stvárnenie postavy otca vo filme *Nina* (2017) a Slnko v sieti za najlepšie mužský herecký výkon vo vedľajšej úlohe za rolu otca vo filme *Nina* (2018). Účinkuje aj mimo domovského divadla, napr. v divadle Aréna v muzikáli *Lazarus* či v inscenácii slávneho Stokerovho románu *Drakula*. Pravidelne spolupracuje s rozhlasom. Načítal niekoľko audiokníh. Je známy aj ako originálny hudobník. S Konvergeniami spolupracoval na projektoch *Príbeh vojaka, Svedectvo* a i.

Martin RUMAN (viola, SK) – študoval na Konzervatóriu v Bratislave (K. Klatt), na Pražskom konzervatóriu (K. Doležal), VŠMU v Bratislave (J. Hošek) a u A. Zemtsova vo Viedni. Počas štúdia v Prahe vystupoval ako sólista a komorný hráč v Českom rozhlase a televízii. Koncertoval s pražskými súbormi (Komorný orchester P. Haasa, orchester Berg a. i.), stal sa laureátom Súťaže študentov konzervatórií SR, medzinárodnej súťaže Talenty pre Európu, Súťažnej prehliadky konzervatórií ČR. Zúčastnil sa majstrovských interpretačných kurzov pod vedením umelcov ako G. Karni, H. Schlichtig, A. Arad, M. Zemtsov, J. Dinerstein, V. Bukač, S. Baer a i. Ako sólista sa predstavil so Sinfoniettou Bratislava, SKO B. Warchala, Cappellou Istropolitanou a Slovenskou filharmóniou, účinkoval s Moyzesovým i Muchovým kvartetom, je členom Gustav Klimt Quartet Wien. Spolupracoval s umelcami ako S. Ashkenasi, Z. Qian, Y. Revich, A. Aňazco, N. Wagner, J. Lupták, B. Lenko, M. Paľa, M. Svetlák, I. Karško, Th. Auner, J. Tomka, I. van Keulen, D. Rowland, P. Barragán a d. Študoval na Hudobnej a umeleckej univerzite mesta Viedeň, pôsobil ako lektor akadémie Konvergenčí a Slovenského mládežníckeho orchestra. Pôsobí v komornom duu s klaviristkou A. Hučkovou, s ktorou nahral tvorbu R. Clarke a slovenských skladateľov pre violu a klavír. WWW.MARTINRUMAN.SK

Hľadáte piano?

mypiano.eu

*My
Piano*

Daniel RUMLER (husle, SK) – študoval na Konzervatóriu v Pardubiciach (J. Kuchválek), na Akadémii múzických umení v Prahe (J. Tomášek) a na švajčiarskej Hochschule Luzern – Musik (I. Karško, G. Carmignola, barokový repertoár). Svoje pedagogické vzdelanie si doplnil na Hochschule Luzern – Musik v magisterskom študijnom programe Master in Musikpädagogik. V r. 2015–2017 pôsobil vo švajčiarskych orchestroch Musikkollegium Winterthur a Sinfonieorchester Biel-Solothurn. Od r. 2018 je členom skupiny 1. huslí v Slovenskej filharmónii. Pravidelne vystupuje s barokovým orchestrom Ensemble Corund Luzern a komorným orchestrom Camerata Zürich. Na Slovensku mal možnosť spolupracovať s vynikajúcimi umelcami ako A. Hučková, J. Krigovský, J. Lupták, M. Paľa a M. Ruman. Ako komorný hráč vystúpil na festivaloch Konvergencie, Lucerne Festival, Murten Classics, Konfrontácie Nitra. Ako lektor pôsobil v Slovenskom mládežníckom orchestri. D. Rumler sa venuje aj kompozícii a aranžovaniu. Viaceré jeho transkripcie boli nahraté pre vydavateľstvo ECM (napr. CD *On an Overgrown Path*) a švajčiarsky rozhlas SRF.

Nóra SALVI (hoboj, HU) – štúdium hudby začala hrou na klavíri, violončele a kompozíciou. Od dvanástich rokov sa venuje aj hre na hoboji, ktorú študovala na Konzervatóriu B. Bartóka (J. Kemény), na Hudobnej akadémii F. Liszta v Budapešti (P. Pongrácz a J. Kiss) a Escuela Superior de Música Reina Sofía v Madride (H. Schellenberger, V. Manuel Ánchel). Absolvovala majstrovské kurzy s N. Danielom a M. Bourguem. Získala prvé ceny na viacerých súťažiach: Národná súťaž v hre na dychových nástrojoch J. Richtera (Győr, 1995), Lions Club International Music Prize for Oboe (Zürich, 1997), Prvá národná súťaž v hre na hoboji v Budapešti (1998). Získala tiež cenu hudobnej nadácie Artisjus za premiéru súčasných maďarských skladieb (1998), cenu Juventus Award od Maďarskej štátnej opery (2007) a na Sándor Végh Competition (Budapešť, 2015). V r. 1998–2000 pôsobila ako 1. hobojistka v Symfonickom orchestri MÁV v Budapešti, od r. 2002 je 1. hobojistkou v Maďarskej štátnej opere. Od r. 2008 pravidelne pôsobí aj v Budapeštianskom festivalovom orchestri, v r. 2014 sa stala členkou súboru Metrum Ensemble. Od r. 2015 je profesorkou hry na hoboji na Széchenyiho univerzite v Győri. Hrá na nástroji Marigaux M2.

Ronald ŠEBESTA (klarinet, SK) – patrí medzi popredných slovenských hráčov na klarinete. Po štúdiách v Bratislave a v Boulogne sa v r. 1993 stal 1. klarinetistom Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu, v r. 1996 získal rovnaký post v Cappelle Istropolitane. Jeho záujem o súčasnú hudbu ho priviedol do zoskupení VENI ensemble, Vapori del Cuore, DON@U.com a Ensemble Ricercata. V r. 1997–2005 pôsobil v Opera Aperta ensemble, ktorého bol spoluzakladateľom. Spolu s bratom Róbertom pôsobí v unikátnom zoskupení historických basetových rohov Lotz Trio. Hostuje v orchestroch hrajúcich na dobových nástrojoch Wiener Akademie, Orfeo Orchestra a Cappella Cracoviensis. V r. 2002 – 2010 pedagogicky pôsobil na VŠMU v Bratislave, v súčasnosti vyučuje na AU v B. Bystrici. So SOSR-om nahral koncertantné diela Suchoňa a Zeljenku (Hudobný fond). Jeho profilové CD *Classic Malts* obsahuje skladby Stravinského, Scelsiho, Sciarrina, Stockhausena, Reicha a Griseyho.

Ján ŠICKO (grafik a dizajnér, SK) – venuje sa výskumu a tvorbe vo sfére vizuálnej komunikácie a nových médií. Okrem práce v oblasti grafického dizajnu a nových médií vedie na VŠVU v Bratislave MediaLab* – laboratórium zamerané na skúmanie hraničných polôh grafického dizajnu. Jeho voľná tvorba sa pohybuje od animácie cez VJing, k interaktívnym inštaláciám a počítačovým hrám. Za svoje práce získal niekoľko ocenení. Ako participant sa aktívne zúčastnil množstva významných výstav (*E. A. T. Experiment and Typography*, *Disorientation*, *Výstava finalistov Ceny Oskára Čepana* a i.). Samostatne pripravil výstavy *Hit Bonačič*, *Memory*, *Sur-face*, *room_21*, *Procesuálny design*. V r. 2009 založil štúdio DevKid.

Daniel SIMANDL (dirigent, SK) – je absolventom VŠMU v Bratislave v odbore orchestrálne dirigovanie (O. Lenárd, P. Feranec). Štúdiá si doplnil u J. Bělohávkva v Prahe, na Letnej akadémii Univerzity Mozarteum v Salzburgu (B. Weil) a na štipendijnom programe Nadácie R. Wagnera v Bayreuthu. Ako hosťujúci dirigent Opery SND v Bratislave realizoval viaceré uvedenia oper a baletov (napr. Dubovský: *Tajomný kľúč*, Minkus: *Bajadéra*). Dirigoval SOSR, Štátnu filharmóniu Košice, ŠKO Žilina, Metropolitný orchester Bratislava, Cameratu Novisoliensis, Il Cuore Barocco a Cappellu Istropolitana. Pôsobil na opernom festivale v Gars am Kamp v Rakúsku, asistoval v opere Janáčkovho divadla v Brne a v Národnom divadle v Prahe, spolupracoval s renomovaným viedenským zborom Arnold Schönberg Chor. So Štátnym komorným orchestrom Žilina a Detskou operou Harmónia uviedol Pergolesiho *Slúžku paňou*, Mozartovu *Čarovnú flautu*, *Bastiena a Bastienku*, Donizettiho *Nápoj lásky* a d. Je zbormajstrom a zakladateľom Danubius Octet Singers, ktoré dirigoval na mnohých medzinárodných festivaloch. V sezóne 2018/2019 pôsobil ako asistent zbormajstra Českého filharmonického zboru Brno. Od r. 2021 pôsobí ako zbormajster a asistent dirigenta Štátnej opery v B. Bystrici.

Romana UHLÍKOVÁ (kontrabas, SK) – hre na kontrabase sa venuje od trinástich rokov. Študovala na ZUŠ v Nitre (J. Prievozník), pokračovala na Akadémii umení v B. Bystrici (J. Kriegovský). Popri štúdiu na Hochschule für Musik vo švajčiarskom Bazileji (R. Patkoló) navštevovala aj hodiny na Schola cantorum Basel (D. Sinclair – violone, R. Rusó – viola da gamba). Jej umelecké smerovanie výrazne ovplyvnili pedagógovia komornej hry (S. Azzollini, R. Schmidt, C. M. Mehner, A. Kernjak). Účinkuje s orchestrami vo Švajčiarsku, v Česku a na Slovensku (Musique des Lumieres, Swiss chamber camerata, L'Onda Armonica, Kammerorchester Basel, Collegium Marianum, Musica Aeterna, Il Cuore Barocco, Nitriansky komorný orchester ZOE a d.). Venuje sa pedagogickej činnosti, historicky poučenej interpretácii, interpretácii súčasnej hudby a instantnej kompozícii. Spolupracuje s tanečnicou a improvizátorkou R. Legros Štěpánkovou, venuje sa i sólovej hre. So sestrou, speváčkou a huslistkou K. Uhlíkovou, založila hudobnú formáciu „Coalky“.

Andrej VANCEL (tenor, SK) – štúdiu spevu sa začal venovať v r. 2011 na Konzervatóriu v Žiline (J. Gráf), pokračoval na Cirkevnom konzervatóriu (V. Hudecová) a na VŠMU v Bratislave (D. Podkamenská-Bezačinská). Počas štúdií sa úspešne zúčastnil viacerých súťaží. Získal 2. miesto a Cenu Rudolfa Petráka pre nádejného tenoristu na Medzinárodnej speváckej súťaži R. Petráka (2014), 1. miesto na Súťaži slovenských konzervatórií (2017) a 3. miesto na Speváckej súťaži I. Godina Iuventus Cantí (2021). V r. 2022 absolvoval študijný pobyt na Bruckner Universität v Linzi, v rámci ktorého sa predstavil ako Pilade v Händlovej opere *Oreste*. Stvárnil tiež Valentina v opere *Mathilde de Guise* J. N. Hummela (Hummel Fest 2018), Vaška v Smetanovej *Predanej neveste* (ŠO Banská Bystrica) a Tamina v Mozartovom singspiele *Čarovná flauta* (ND Košice a Bad Halle). V týchto dňoch debutuje v úlohe Remendada v opere *Carmen* Štátnej opery v B. Bystrici.

Jan VOBOŘIL, jr. (lesný roh, ČR) – vo veku 9 rokov začal hrať na lesnom rohu pod vedením otca, hráča na lesnom rohu v Českej filharmónii J. Vobořila. Študoval na Gymnázii a Hudobnej škole hl. m. Prahy (J. Švadlenková), na Pražskom konzervatóriu a na Hudobnej fakulte AMU (J. Vobořil, O. Vrabec). Získal mnohé ocenenia na domácich súťažiach (Medzinárodná interpretačná súťaž dychových nástrojov Brno, interpretačná a skladateľská súťaž Českej filharmónie, Pardubické dychy). V r. 2020 bol vybraný na reprezentáciu Českej republiky na medzinárodnej súťaži Virtuosos V4+ v Budapešti. Spolupracuje s komornými súbormi i orchestrami (In modo camerale, Česká filharmónia, Symfónický orchester Českého rozhlasu, Česká študentská filharmónia, Filharmónia Hradec Králové) a dirigentmi (S. Byčkov, J. Hrůša, S. Rattle). Absolvoval

medzinárodné letné kurzy v Broumve pod vedením Z. Rzounkovej, P. Hernycha, J. Petráša, J. Vobořila, K. Turnera, R. Matosinhosa, D. Mikulského a ď. V r. 2017 bol účastníkom kurzov Horn Class International v Prahe pod vedením J. Petráša, Z. Divokého, J. Havlíka a R. Zella z Hudobnej univerzity Antona Brucknera v Linzi. Na základe tejto spolupráce bol v r. 2022 vybraný na pravidelnú účasť na medzinárodných kurzoch v Telfse v rakúskych Alpách.

CHAOS STRING QUARTET – od svojho vzniku v r. 2019 sa teleso rýchlo etablovalo na domácej i medzinárodnej hudobnej scéne a získalo mnohé ocenenia na prestížnych podujatiach ako Premio V. E. Rimbotii (2020), Bartók World Competition (2021), ARD (2022), Bordeaux (2022), Haydnovej súťaži v komornej hre (Viedeň, 2023) a Medzinárodnej súťaži sláčikových kvartet v Bad Tölz (2023). Chaos String Quartet účinkoval na mnohých európskych festivaloch, napr. Schwetzingen SWR Festival, Schwarzwald Musikfestival, Mozartfest Würzburg, Les Musicales de Normandie, Davos Festival, Ravenna Festival, Festival del Quartetto Firenze, Lockenhaus, Gent Festival van Vlaanderen, Festival Academy Budapest či Heidelberger Streichquartettfest. V r. 2023 Chaos String Quartet debutoval vo videnskom Musikvereine a v Elbphilharmonie Hamburg. Vďaka programu ECMaster hudobníci absolvovali pod vedením J. Meissla postgraduálny kurz na Scuola di Musica di Fiesole so súborom Cuarteto Casals. Ďalšie dôležité impulzy získali od umelcov ako E. Feltz, P. Jüdt, R. Schmidt, H. Beyerle, A. Keller a O. Wille. Kvarteto spolupracovalo s mnohými sólistami, o. i. s N. Baldeyrouom, A. Ullmanom, G. Bandinim, A. Levitanom, Hyung-ki Joo a Ch. Zimperom. Je členom asociácie komornej hudby Le Dimore del Quartetto a bolo vybrané do programu New Austrian Sound of Music (NASOM). V júni 2023 sa dostalo do výberu BBC Radio 3 New Generation Artist. WWW.CHAOSQUARTET.COM

IL CUORE BAROCCO – zoskupenie mladých hudobníkov, ktorí sa venujú historicky poučenej interpretácii hudby baroka a klasicizmu. Hrajú na replikách dobových nástrojov, používajú dobové ladenia a poznatky čerpajú najmä z dobových rukopisov a traktátov. Súbor vznikol v r. 2010 a okrem domácich koncertov sa predstavil aj na medzinárodných podujatiach: Festivale H. I. F. Bibera vo Viedni (2017), medzinárodnom festivale Bach for all v Prahe (2018) a na Olomouckých barokových slávnostiach (2021). Od r. 2013 každoročne absolvuje sériu letných koncertov na východnom Slovensku. Zaujímavou spoluprácou bol projekt OFF BEAT LIVE s tanečníkom M. Tomášikom v SND. V posledných rokoch sa Il Cuore Barocco pravidelne venuje uvádzaniu francúzskej barokovej hudby. V roku 2022 vydal debutové CD s dielami J. B. de Boismortiera. WWW.ILCUOREBAROCCO.COM

počúvajte!

tituly z edície Konvergenencie live

live
kon
ver
gen
cie

LUBIMOV NIE VOJNE

Naživo na festivale konvergenencie 2022

Alexej LUBIMOV *klavír*

Valentin Silvestrov (1937)

Veľmi si vážim, že sme mohli na festivale Konvergenencie 2022 zrealizovať koncert, na ktorom hral ruský klavirista Alexej Lubimov diela svojho ukrajinského priateľa Valentina Silvestrova. Toto spojenie je vyjadrením nášho postoja voči vojne, nenávisti a násilliu, ktoré sa dejú na Ukrajine. Sme presvedčení, že sloboda, priateľstvo a rešpekt sú hodnoty, na ktorých stojí fungujúca spoločnosť. Koncert bol mimoriadne silným zážitkom a my sme sa rozhodli zachovať ho pre budúce generácie. Hudba dokáže spojiť zdanlivo nespojitelné a učí nás, ako byť lepšími.

Jozef LUPTÁK

SPOLOČNÉ IHRISKÁ

Naživo na festivale
konvergenencie 2022

Slovenské detské ľudové piesne
v jazzových aranžmánoch,
jazzové kvinteto Tibora Felediho,
30-členný spevácky zbor,
sláčikové kvarteto a plné nádvorie
Starej radnice v Bratislave – to bol
koncert „Spoločné ihriská“ na festivale
Konvergenencie na jeseň 2022.
Ohlasy boli také silné a nahrávka
taká vydarená, že sme ju túžili
priniest na CD aj LP.

TIBOR FELEDI KAIROS QUINTET

Tibor Feledi – *klávesové nástroje*,
Lenka Molčányiová – *altový saxofón*, Michal Cálík – *trúbka*,
Michal Šelep – *basová gitara a synth*, Juraj Dávid Raši – *bicie*

DETSKÝ A DIEVČENSKÝ SPEVÁCKY ZBOR SLOVENSKEHO ROZHLASU

Adrian Kokoš – *dirigent, umelecký vedúci*
Karolína Krigovská – *husle*, Tereza Kučerová – *husle*,
Mária Ščerbáková – *viola*, Marcel Petráš – *violončelo*

zakúpíte počas festivalu alebo objednajete na [KONVERGENCIE.SK/SHOP](https://www.konvergenencie.sk/shop)

ZA PODNETNÉ RADY A POMOC PRI PRÍPRAVE ĎAKUJEME

Igorovi Karškovi / Ollimu Mustonenovi
Slovenskej národnej galérii / kinu Lumière
VŠMU a ZUŠ J. Kowalského / partnerom festivalu
dobrovoľníkom a ďalším podporovateľom

TÍM FESTIVALU

Jozef LUPTÁK / Lea MAJERČÁKOVÁ / Andrej ŠUBA
Mária HEJTMÁNKOVÁ / Zuzana ČÍČELOVÁ / Ivica HORÁKOVÁ / Ema LUCKÁ
Alžbeta LAPŠANSKÁ / Ivana SCHWARZ / Lea TOMÁŠIKOVÁ
Juraj SMEJA / Branislav LELÁK / Pavlína BULKOVÁ

Zmena programu a účinkujúcich vyhradená.

umelecký riaditeľ / Artistic Director

Jozef Lupták

Dramaturgia / Program

Jozef Lupták a Andrej Šuba

Texty a redakcia bulletinu / Texts and Editing

Andrej Šuba / Aneta Ficková

Jazyková korektúra / Proofreading

Mária Hejtmánková / Andrej Šuba / Aneta Ficková

grafický dizajn festivalu / Festival design

Zuzana Čičelová

Fotografie & Ilustrácia / Photography & Illustration

LITOGRAFIE © The Print Collector / Alamy Stock Photo / Art Media – Biblioteque de l'Opera, Paris/Heritage Images, s.14

Lebrecht Music & Arts / Alamy Stock Photo – vnútorná strana obálky

OLLI MUSTONEN © Outi Montosen, s.18 / Outi Törmälä, s.34

CHAOS STRING QUARTETT © Andrej Grilc, s.45

archív festivalu © Jarmila Uhlíková / Štefan Pišta Plevó

25
ROKOV

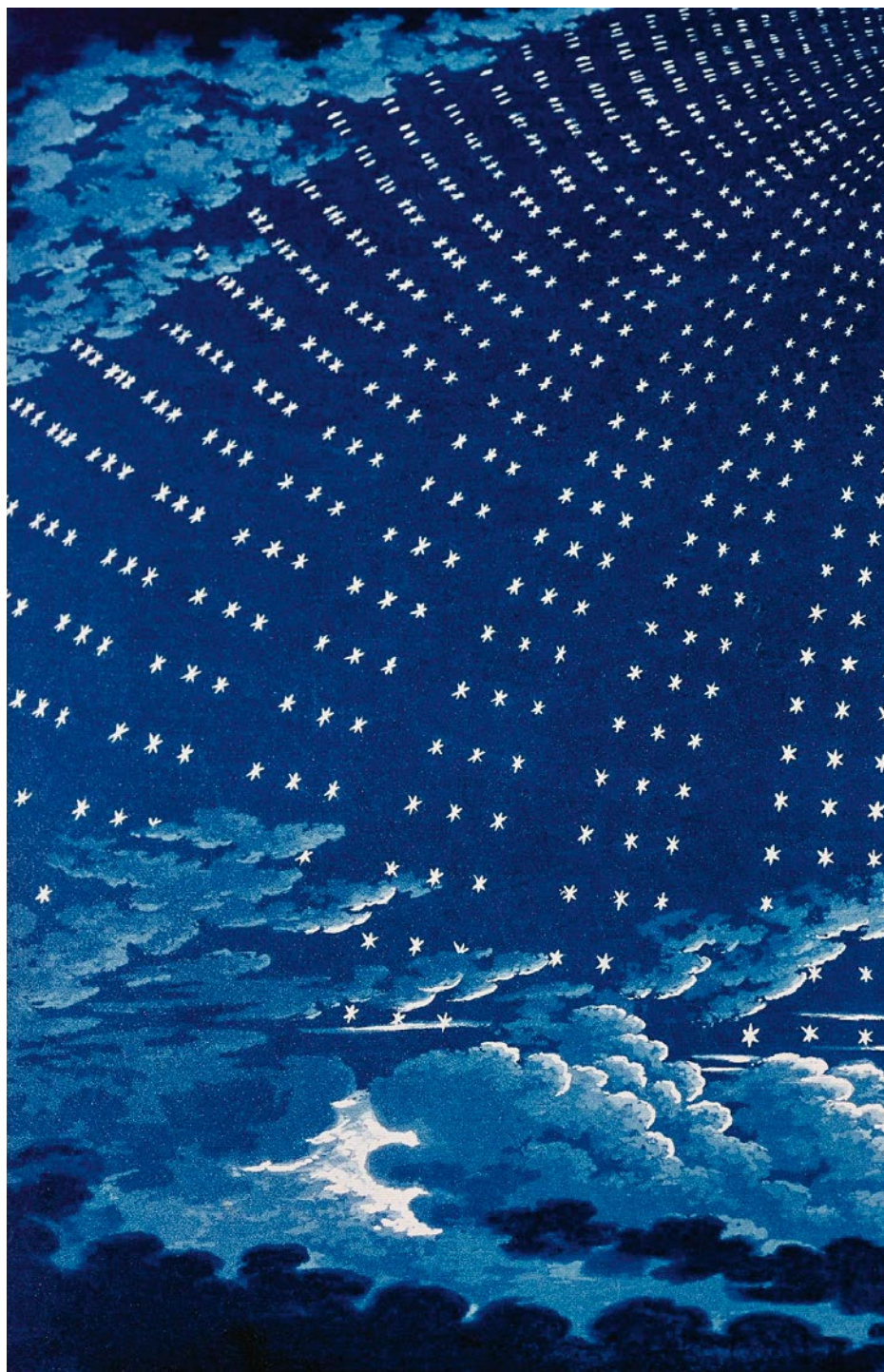
k o n v e r g e n c i e

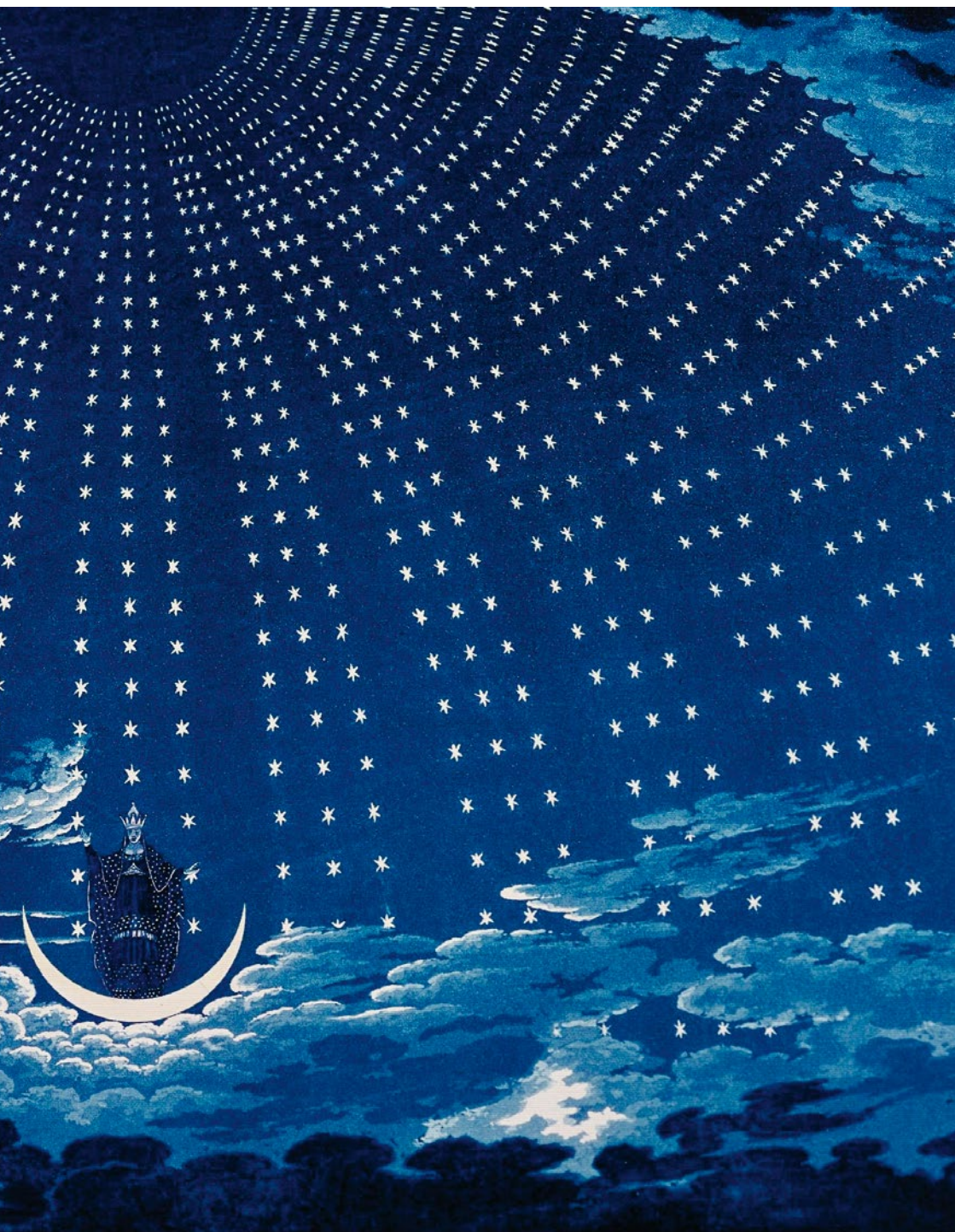
BRATISLAVA
13-18/9

ŽILINA
4-5/10

BANSKÁ
BYSTRICA
7-8/10

KONVERGENCIE.SK

MOZART ART MUSEUM TO NEN

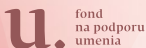
13-25/2
2024

SLOVENSKÁ
NÁRODNÁ
GALÉRIA

KNIŽNICA
KORNELA A NADE FÖLDVÁRIOVCOV
KINO LUMIÈRE

Festival sa koná pod záštitou
primátora hlavného mesta SR Bratislavy,
Matúša VALLA

GENERÁLNY PARTNER

festival z verejných zdrojov podporil
fond na podporu umenia

HLAVNÍ PARTNERI

NADÁCIA S
Slovenskej sporiteľne

PARTNERI

Slovenská
národná
galéria

HOTEL DEVÍN
est. 1954

KINO
LUMIÈRE

BAR ŽUZ
CESTVÁ KÁVA

otto!

my
Piano

ATF
HUDBNÁ
A TANEČNÁ
FAKULTA
VŠMU

SOZA

Atelier Popover

Biopláň

MEDIÁLNI PARTNERI

• RÁDIO
• SLOVENSKO

• RÁDIO
• DEVÍN

• RÁDIO
• FM

• tasr •

CITYLIFE.SK
CO SA DEJE BRATISLAVY HOOD

► HUDBA.SK
TV Hudba

.týždeň

in.ba

plan.art

OPERA
SLOVAKIA

NOVÝ
POPULAR

VSTUPENKY

ticketportal
VOŠTUPENKY SLOVAKIA

KONVERGENCIE.SK

